

Inoqarfíit

Kommunip pingaarmertut ilusaani nunap immikkoortui qanoq inissimanerí ilanngullugit ataatsimut allaaserineqarput. Kommunimut pingaarnertut iluseq ataatsimut kommunimi nunassittariaatsip ineriertomera tunngavigalugu alajangersaavagineqarpoq.

Kommunimut pilersaarummi aamma inoqarfíit ataasiakkaat pillugit pingaarnertut ilusissaq ilaavoq, taanna cuppernermi uani ammarneqarsinnaavoq. Pingaarnertut ilutsini nunap immikkoortuisa agguataarnerí aamma kommunimi illoqarfíit, nunaqarfíit nunaannaallu killeqarfíi alajangersaavagineqarput kommunip immikkoortunut pilersaarutai ataatsimut naliliiffiginerisigut. (kommunimut pilersaarutip nassuaatitaa).

Immikkoortumi uani inoqarfíit ataasiakkaalugit ineriertomissamut immikkut atugassaat qituitillugit allaaserineqarput. Immikkoortuni ataasiakkaami siullertut ineriertortítassat suliniuteqarfíigisassallu allaaserineqarput, kommunimut pilersaarsiormissami inoqarfíit ataasiakkaat ilusaannik aamma nunap immikkoortuisa agguataarneqarnerinut annertuumik allannguisussat. Inoqarfíilli amerlanerit eqqarsaatigalugit piffissami pineqartumi ilusaat allangnuuteqassanngillat. Immikkoortukkuataat tamarmik tassaaapput inoqarfínnut ataasiakkaanut ilusissaq, inoqarfíit ataasiakkaat ineriertortinneqarnissaannut najoqqtassaliornikkut takutinneqarlutik.

Nuuk

Inuttusiartuinnarneq taamaaginnartoq – ukiorpassuarmilu suli taamaassallumi – Nuummi atugassaavoq. Pilersaarusiornikkut illoqarfip attanneqarsinnaasumik qanoq ineriaortortinneqarsinnaanera inissinneqassaaq.

Alla Nuup pilersaarusiorneqarneranut pingaaruteqarluiinnartoq tassaavoq Nuup inuussutissarsiornikkut Kalaallit Nunaanni qitiulluinnarnera. Tamatuma Nuuk periarfissanik ineriaortitsimissamut aamma suliffeqarfinnik naammattunik pilersitsinissamut akisussaaffilerneqarpooq. Atlatikukkoorutinut umiarsuliviuq Qeqertanuunneqarnissa inuussutissarsiutinik pilersaarusiornermut pingaaruteqarluiinnartuuvoq, nunaminertamilli inuussutissarsiuteqarfiusunik pisariaqtitsineq eqqartussallugu pingaaruteqarluiinnartuuvoq.

Nuummut pingarnertut iluseq ataatsimut isigalugu pitsaasumik aamma qularnaatsumik illoqarfip ineriaortortinneqarnissaanik tunngaveqarpooq. Tamatumani **qulequttat** arfinillit aamma **qitiutinneqartussaat** arfineq-pingasut pilersinneqarput, piffissami immikkut ineriaortortinneqartussat. Taakku immikkoortut ataanni erseqqinnerusumik allaaserineqarput.

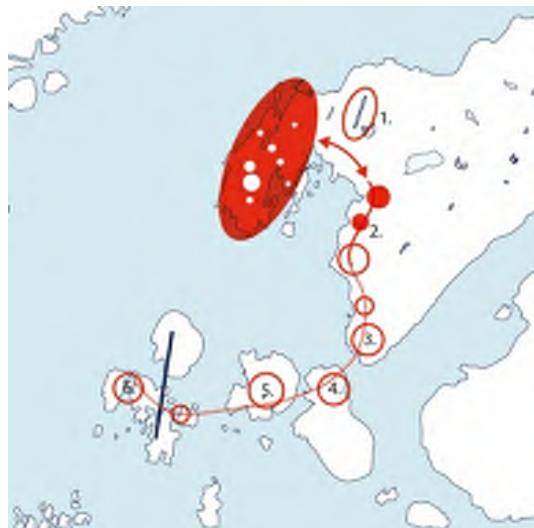
Inoqarfimmi inuaqatigiit ilisarnaataat
aaneqarsinnaavoq uani: [!\[\]\(0f848bbd71cef6b345273b16f905912a_img.jpg\) nuuk_kal_final.pdf](#) (3 MB)

Illoqarfíup alliartornera

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersarusiorfissami suliassai:

- Suleqataaffigissallugu siunissami illoqarfíup mittarfeqalernissaq pillugu paasimiaaneq, ungasinnerusoq isigalugu Nuup kujataani qeqertani mittarfímmik inisinnermik aallaaveqartineqartumik
- Qaninnerusoq isigalugu mittarfíup 1.199 meterinut tallineqarnissaq sulissuteqarnissaq
- illoqarfímmik ineriertortitsineq aamma Siorarsiorfíup eqqaani (3) illoqarfímmik ineriertortitsineq. Illoqarfímmik ineriertortitsineq utaqqimaarneqassasoq, attaveqaatit aamma Siorarsiorfíup eqqaani illoqarfímmik ineriertortitsineq ilanngulugit, mittarfíup siunissami sumi inissinneqarnissaq pillugu aalajangiinissap tungaanut

Mittarfík aamma Siorarsiofík

Mittarfíup siunissami sumi inissinneqarnissaq pillugu aalajangiineq Nuup ungasinnerusoq isigalugu ineriertortinnejarnissaanut assut aalajangiisuuvooq: Mittarfík massakkut inisisimaffimmini allilerneqassava? Illoqarfíup kujataani qeqertanuut nuunneqassava? Imaluunniit taakku marluk akuleriissillgit aaqqiisseqartoqassava? Kommunalbestyrelse ungasinnerusoq isigalugu Nuup kujataani qeqertani mittarfíup inissinneqarnissaq pillugu aamma qaninnerusoq isigalugu mittarfíoreersup 1.199 meterinut tallineqarnissaq pillugu sulissuteqassaaq.

Ungasinnerusoq isigalugu miitarfíup kujataani qeqertanuut nuunneqarnera illoqarfíoreersup qanittuan immikkortut annertuut illoqarfíup alliartorfíssattut atugassanngortinnejarnissaanerat kingunerissavaa. Mittarfík massakkut inisisimaffianitiinnarneqassappat taava ungasinnerusoq isigalugu illoqarfíup ineriertortinnejarnera Siorarsiorfíup tungaantun nunamik atulersinikkut pisinnaavoq. Arlaalluunniit pigaluart Siorarsiorfíup tungaantut aqqusinniortoqartariaqarpooq, arlaannaalluunniit pigaluart Nuummut pitaanerpaaasaq Siorarsiorfímmut aqqut aamma illoqarfíttut ineriertortinnejarnissaq pillugit aalajangiinissat kommunimi qinigaaffíup tullianut kingartinnejarpata, aningasalineq ilusilersuinerlu kommunimut naapertuuttumik pinissaa qulakkeerumallugu.

*Piujuartitsineq eqqarsaatigalugu illoqarfímmik
ineriertortitsineq
Nuup illoqarfíani eqiterisitsineq
ingerlannejarpooq, Qinngutsiinniillu aamma kujammut
inerartorneq ilutigalugu aqqummi illoqarfík taanna
"atassusiisutut" ineriertortinnejarnissaq. Illoqarfíup
immikkoortui alliartorfíssut aamma alliartorfíssinnaasut:
1: mittarfík, 2: Qinngorput, 3: Siorarsiofík, 4:
Aqissersiorfík, 5: Taartunnguaq, 6: Ikaarissat*

Kommunimut pilersaarusi ornerup matuma kingornagut illoqarfimmik siuarsaaffigisassatut toqqarneqartut

Eqiterineq

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersarusiorfissami suliassaa:

- Inissialiornermut aningaasaliissutitut immikkoortitat atorlugit inissianik sapinngisamik amerlanerpaanik sananissaq

Eqiterineq tunngavittut aallaavigalugu

Siorarsiorfimmi illoqarfip ineriertortinnejarnissaata utaqquinneqarnissa pillugu aalajangiinerup pisariaqartilerpaa illoqarfip ineriertormera ukiuni aggersumi illoqarfimmi piujuartitsineq tunngavigaluq eqiterisitsinermik pinissaata aalajangiiffingineqarnissaq. Piffissami aggersumi illoqarfinnut immikkoortooreersut – pingartumik Qinngorput – annertusarneqassapput, aamma nunaminertat Nuummi aamma Nuussuarmiittut eqiterinnaatut pisariaqarpooq. Taamatut ineriertotsineq aallartinneqareerpoq illoqarfip qeqqanut pilersarusiornikkut ”Silarsuup qeqqani // Nuup qeqqani” tamannalu ingerlatiinnarneqassaaq.

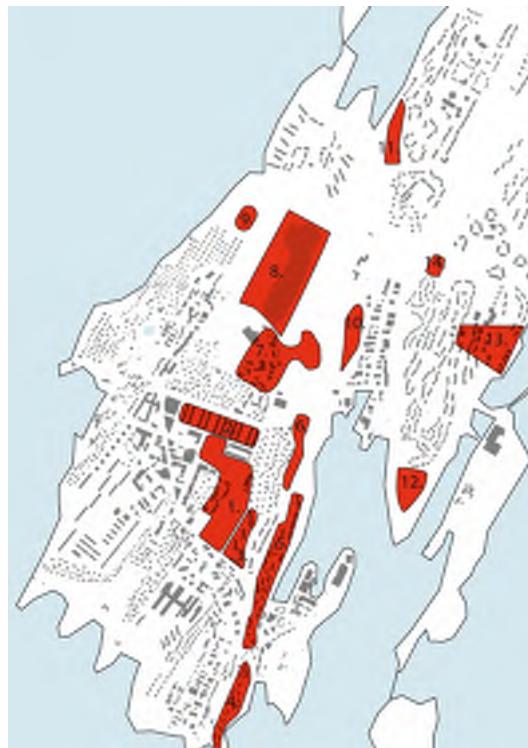
Inissiaqarfioereersunik Tuujummi aamma Blok P-p eqqaani annertusaaneq

Piffissami pilersarusiorfiusumi inissianik ineriertotsinerup annersaa qtitiutinneqartutut immikkoortinneqartut iluimi pissaaq. Tamatuma saniatigut inissiaqarfioereersut annertusarneqarnissaminnut periarfissaqarnerusut Nuussuarmi aamma Quassussuup Tungaani inissismapput. Kommunimut pilersarummi tessani immikkoortut ikittuinnaat eqiterinmissamut atugassanngortinneqarput, siunissamili pilersarusiornermi eqiteriffiusinnaasut allat toqqarneqarnissaat pisariaqartinneqassaaq.

Eqiteriffiusinnaasut pingarneraat tassaapput:

1. Tuujuup aamma Blok P-p eqqaa
2. Blok 1-10-p allangortinnerat
3. Millionæri Barakki
4. Kujallerpaat
5. Innavinnguaq
6. Quassunnguup annertusarnera
7. Inussussuaq
8. Imeqarfip eqqaata allangortinneqarnera
9. Telemut immikkoortoq
10. Issortarfip annertusarnera
11. Qasigiangguit annertusarnera (ullumikkut umiatsialiviusoq)
12. Nigerleq Kujalleq annertusaaneq
13. Nuussuup uummaarissarneqarnera
14. Mannguata annertusarnera

Aammattaaq pilersarut ataasiakkaat ingerlaavartumik suliarineqartassapput, qorsuttaqarfinnut innarliinngitsumik eqiterinermut ilaasut.

Immikkoortut eqiteriffiusut

1: Tuujuup aamma Blok P-p eqqaa, 2: Blok 1-10-p allangortinnerat, 3: Millionæri Barakki, 4: Kujallerpaat, 5: Innavinnguaq, 6: Quassunnguup annertusarnera, 7: Inussussuaq, 8: Imeqarfip eqqaata allangortinneqarnera, 9: Telemut immikkoortoq, 10: Issortarfip annertusarnera, 11: Qasigiangguit annertusarnera (ullumikkut umiatsialiviusoq), 12: Nigerleq Kujalleq annertusaaneq, 13: Nuussuup uummaarissarneqarnera, 14: Mannguata annertusarnera.

Illoqarfíit pingaarnersaat

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersarusiorfissami suliassaa:

- Illoqarfíup ungasinnerusoq isigalugu
ineriartortinnejamissaanut illoqarfíup alliartortinnissaa
pillugu periusissamik aamma pilersarusiorfiusumi eqitertisineq pillugu periusissamik sulissuteqarnissaq

Illoqarfimmik nukittuumik pijuartitsinerlu eqqarsaatigalugu ineriartortitsineq

Piffissami aggersumi, naatsorsuutigineqartutut, Nuummi illoqarfíup ineriartortinnissaa nukittuumik pijuartitsinerlu eqqarsaatigalugu pissaaq.

Nukittooq isumaqartinneqarpoq illoqarfíup ineriartortinnejamissaanut periusissamik avataaneersunik ineriartortitsinnaanerit piffissamili aalajangiisarnerit upalungaarsimaffigineqassasut. Tamatumani illoqarfíup aammalumi nunap mittarfeqarnikkut sullineqarmera pillugu allanguniqmissamik aalajangisoqarnissa siullermik eqqarsaatigineqarpoq, aammali aatsitassarsiornerup iluani ineriartortitsisinnanerit, inuussutissarsiornikkut suliaqamerulerlernermik aamma Nuummi nunassittunik suliaqamerulerlernermik kinguneqartussat eqqarsaatigineqarput.

Pijuartitsineq isumaqartinneqarpoq, illoqarfík aamma siunissami Nuup immikkut pitsaaqutaanik nukittunerulersitsisumik ineriartortitsisumillu ilusilersoneqassasoq, avatangiiseq aningaasaqarnerlu eqqarsaatigalugit naapertuutumik. Tassa siullermik piffissami aggersumi illoqarfioeresup eqitertinnejamissa
sulissutigineqalissasoq, illoqarfimmik ilusilersonerup iluani kulturi eqqarsaatigalugu aamma maligassiuusutut atorneqarsinnaasumik. Ilaatigut tassa imaappoq inissianik aamma inuussutissarsiuteqarfiusunik pisariaqartitsinerit illoqarfíup qorsuttaqarfísa ilusilersoneqarnerinut ajornerulersitsinngitsumik inissarsiuunneqartariaqartut.

*Pingaarnertut ilutsip assitaa
Aappaluttumik titarnillit: illoqarfíup ilai, ammalortut
appalaartut: illoqarfíup qiterisaqarfíi, orange
ammalortut: sumiiffimi qiterisaqarfíi, orange ammalortut
ammasut: siunissami sumiiffinni qiterisaqarfíit. Titernerit
tungujortut: nunaminertat inuussutissarsiuteqarfiusut,
qorsummik nalunaaqutikat: nuna sanaartorfiusut
amma qorsuttaqarfíusog*

Sammisat

Immikkoortumi matumani sammisat arlallit illoqarfimmut sunniuteqartussaasut nassuaatigineqarput.

Aqqusineeqqat ilusaat

Piffissami pilersaaruteqarfiusumi kommunalbestyrelsip suliassai:

- Nuummi aqqusineeqqanik pisuinnarfiusunik sikkilertarfiunillu ataqtigii sunnik pilersatsimissap suliniutiginissa
- Illoqarfiup qeqqani aqqusineeqqat pisuinnarfiusut sikkilertarfiusullu pitsangorsarnissaat, tamakkununga ilaallutik Imanerup pisuinnarfittut atuunnerata pitsangorsarnissa, kiisalu Aqqusinersuaq aamma H.J. Rinksvej sinerlugit pisuinnarnut sikkilertunullu atukkat pitsangorsarnissa
- Pisuinnarfinnut sikkilertinullu iliuusissatut pilersarummik sularinninneq

Aqqusineeqqat ilusaat

Nuummi pisuinnarnut sikkilertunullu atukkat pitsangorsarnissaat kommunalbestyrelsimit anguniagaavoq pingoartinneqarluartoq, illoqarfillumi pisuinnarnut sikkilertunullu aqqusineeraqarpooq inerisarluarsimasunik ingerlalluartunillu.

Piffissami pilersarusiorfiusussami Nuummi aqqusineeqqat pisuinnarfiusut sikkilertarfiusullu pitsangorsarneqarnissaat sulissutigineqassaaq. Nuummi aqqusineeqqat pisuinnarfiusut sikkilertarfiusullu ataqtigii innissaasa qulakkeerneqarnissaat aallunneqassaaq, aqqusineeqqat pioereersut siunertaqartumik ataqtigii ssinnejarnissaat anguniarnerisigut.

Nuummi aqqusineeqqanik pisuinnarfiusunik sikkilertarfiunillu ataqtigii sunnik pilersatsimissamut uiggullugu illoqarfiup qeqqani eqqaanilu aqqusineeqqat pisuinnarfiusut sikkilertarfiusullu pioereersut pitsangorsarneqarnissaat sulissutigineqassaaq. Imanerup aqqusinertut pisuinnarfiusutut atuunnera pitsangorsarneqassaaq, taamallu H.J. Rinksvej aamma Aqqusinersuaq sinerlugi illoqarfiup pisuinnartuinut sikkilertuinullu pissutsit pitsangorsarneqassallutik.

Nunaannaq

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaalioriarpoq:

- Pilersaarutaanngitsumik asimi nunaminertat atorneqarmissaannik akerliliisarniarpoq
- Qulakkeerniarpaq Namminersorlutik Oqartussat asimi soquitisaasa pilersaarusiormermut atatillugu nakkutigineqarnissaat

Kommuneqarfik kommunimut pilersaariut manna atorlugu asimut atatillugu pilersaarusiomeq akisussaaffigilerpaa. Tamanna annertunerusumik atuarneqarsinnaavoq [uani](#).

Nuup eqqaani asimi nunaminertat arlaqartut illuaqqanut aamma illunik aasarsiorarfinnut atugassanngortinnejarpurit (aalajangersakkani K-nunap immikkoortuinik nalunaaqutsikkat):

- Illoqarfiup avataani Asimut Pilersaarummi nr. 1-im, Qornoq, nunaqarfiusimmasumi nunap immikkoortua illuaqqianan aamma illunut aasarsiorarfinnut il.il. atorneqarnissaat aalajangerneqarpoq (nunap immikkoortua Nunami Pilersaarusiornermi Malitassani Asimut Pilersaarummi nr. 1-im allassimapput)
- Asimut pilersaarummi nr. 2-mi, Nuup Kommuneani Illuraqarfinni, illuaqqiorrissamut aamma illunut aasarsiorarfinnut nunap immikkoortui atugassanngortinnejarsimasut il.il. Nuup eqqaani sumiiffinni assigjiiingitsuni 17-ini (nunamut pilersaarusiornermi Asimut Pilersaarummi nr. 2-mi allassimasut nunaminertat)
- Nunap immikkoortuisa ilaanni Eqalunguani (pilersaarutini immikkoortoq K!), Narsaq (pilersaarutini immikkoortoq K3) aamma nunap immikkoortuan Eqaluit Paarluit kangiatusaaniittooq (Eqaluit Paarlerni, nunap immikkoortuan K2-mi) Nuup eqqaani

Nunap immikkoortuisa ilaannik taaneqartut tamarmik killeqarput aamma kommunitut pilersaarummi nunap immikkoortuinik illuraqarfissatut aamma illunut aasarsiorarfissanut atugassanngortinnejarsimasut toqqagaapput.

Asimut Pilersaarummi nr. 7-mi, Itinnera, nunap immikkoortua sunngiffimmeli atugassatut immikkut isikkulik atuartut tammaarsimaartarfissaattut atugassanngortinnejarpooq (L-nunap immikkoortuinik aalajangersakkani taaneqartoq):

- Itinnera (nunap immikkoortui Nunami Pilersaarusiornermi Malitassatut Asimut Pilersaarummik nr. 7-mik taaneqartut)

Nuup eqqaani ataasiakkaanik savaateqarfikoqarpoq. Nunaminertat uumasuuteqarnermut aamma taakkununga toqqaannartumik atortut ilaasut aamma ivigartortarfitt eqaanniaittut taakkununga ilaasut nunap immikkoortuisut savaateqarfittut, nunaleriffittut, imaanik atuiffittut, orpinnik naatitsivittut, il.il. atorneqartutut toqqagaapput (M-nunap immikkoortuinik aalajangersakkani taaneqartut). Taakku tassaapput:

- M1. Savaateqarfik Neriunaq-Kuussuup eqqaani, Nuuk

Nunap immikkoortui ivigartorfissatut atugassanngortinnejartut annertunerusut aamma savaateqarfinnut il.il. ataasiakkaanit ungasinnerusumiittut nunap immikkoortuisut atugassanngortinnejanganngitsutut toqqagaapput.

Tulliuttut nunap immikkoortuisa ilaat teknikkimut attaveqarnermullu il.il. toqqagaapput (N-nunap immikkoortuinik aalajangersakkani taaneqartut):

- Kangerluarsunnguami erngup nukinganik nukissiorfik innaallagissamik Nuummik pilersuisuusoq (nunap immikkoortuata ilaa N1)
- Erngup nukinganik innaallagissiorfik Nuup Kangerluata eqqaaniittooq Maniitsumik aluminimik aatsitsivissamik pilersuisussaq, Nuuk (nunap immikkoortuata ilaa N2)

Asimi nunap immikkoortui allat tamarmik kommunitut pilersaarummi nunap immikkoortuisut atugassanngortinnejanganngitsutut toqqagaapput (O-nunap immikkoortuinik aalajangersakkani taaneqartut):

- Nunap immikkoortui Nuummii, nunaqarfinniit aamma qulaani taaneqartut nunap immikkoortuinit 5 kilometerit ataallugit ungasitsigisumiittut siuertanut allanut atugassanngortinnejartussaanngitsutut toqqagaapput (nunap immikkoortuisa ilaa O1) Nunap immikkoortui atugassanngortinnejartussaanngitsut ilisarnaateqarput nunap immikkoortuisa ilaattut atorneqarsimanaangngitsutut imaluunniit atorneqammingajavissimasutut illutaqanngitsut aamma sanaartorfigineqarsimanaangngitsutut isikkoqarmata.
- Asimi nunap immikkoortui allat inuilaarsuartut toqqagaapput (nunap immikkoortuata ilaa O2)

Qorsooqqinnersaqarfiiit ilusaat

"Kommunimi pilersaarutitut ilassut nr. 4 – Illoqarfipu sukisaarsartarfiiut pilersaarut" oktober 2010-mi atuutilerpoq, taamaalilluni Nuummi sukisaarsartarfii qorsuusut pillugit kommunalbestyrelsip qanoq aqussinnaanerai pillugit perngaammik ataatsimoortumik pilersaarusiorneqarput, taamaalilluni illoqarfipu innuttaannut pitsaanerpaamik iluaqtaasinnanngortillugit.

Nuummi sumiiffiit sukisaarsartarfiusut sumiiffinnut assigiinnitsunut pingasunut pilersaarutip aggarpai:

1. Nunaminertat sanaartorfiusussaangnitsut
2. Nunaminertat annertunerusumik sukisaarsartarfiusussat
3. Illoqarfipu naapeqatigittarfii nunaannarmi aqqusineeqqani, timersornermi aqqusineeqqanut illoqarfimmilu sammisassaqarfinnut ataqtigiiissillugit

Nuummi nunaminertanut qorsooqqinnersaqarfinnut tamakkiisumik pilersaarutitut pilersaarutip inassutigisai sukumiinerusut siunissami kommunimut pilersaarutinik suliaqartarnermi ingerlaavartumik tunngavigineqartassapput.

Nuuk illoqarfiiit pingaarmersaanni qorsuttut pilerinartutullu ilisarnaasernissaannut illoqarfipu pinngortitallu akomanni ataqtigiiisitsilluni oqimaacatigiiissitsinissaq qulakkeerniarlugu kommunimut pilersaarusrornerup ingerlateqqinnejmerani taamaattumik ullumikkut kommunimut pilersaarummut nangeqqinnerini tamatuma atatiinnarneqarnissaak kissaatigineqarpoq. Taamaammallu pilersaarutip aalajangersagai maanna kommunimut pilersaarummut pingaarmersiorlugit nuunneqarput.

Kommunimut pilersaarummi matumani allannguut pingaameq tassaavoq tunngavik ilisaritissallugu, periarfissaqartillugu, nunami misigisassat erseqqissassallugit, sinerissap qaqqallu tikinneqarsinnaanngortinnissaat qulakkeernerisigut.

Tamanna ilaatigut pisimavoq kommunimut pilersaarutip aalajangersagaasa ilaanni sineriak tamaat naleqqussarneratigut, taamaalilluni sineriak sanaartorfijisinnajaunnaarlugu, kiisalu sineriak sinerlugu aqqusineeqqamik ataqtigiiissumik pilersitsinissaq siunnersuutigineqarluni. Pilersaarutip ingerlanerani kommuneqarfipu pilersaarutaani sineriak sinerlugu sunngiffimmi nunaminertat atorneqartussat ineriertortinneqarnissaat, tamatumunnga ilanngullugu aqqusineeqqap atorneqalemissaa/takuneqarsinnaasunngortinnissa, aamma tamatuma illoqarfik aqqusineeqqanut allanut atasunngorlugu pitsaanerusumik ataqtigitsinnerulermissaa

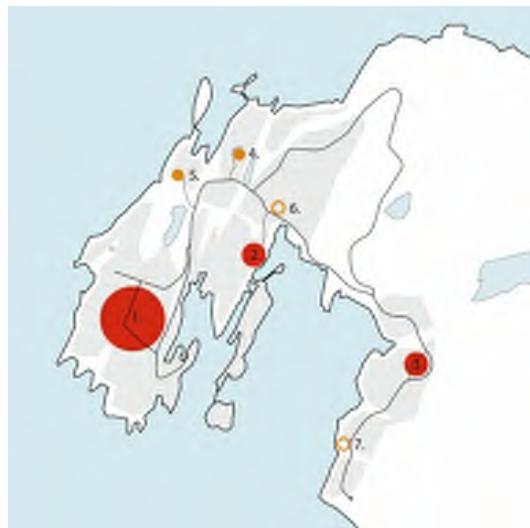
Qorsooqqinnersaqarfiiit ilusaat

Qiterisaqarfíit ilusaat

Illoqarfíit pingaarnersaattut Nuup illoqarfíata qeqqanut immikkut piumasaqaateqarpoq. Illoqarfíup qeqqata nunap qítiusumik aqutsisoqarfianik sullissisussavaoq, kiffartuussissutillu pingaernerit pigineqartariaqlarlutik, illoqarfímmullu aamma Kommuneqarfík Sermersuumut qitiuffittut pingaarnertut atuuttussaalluni.

Illoqarfíup qeqqani qitiuffíup saniatigut Nuummi katersuuffíit ilusiinut ilaallu illoqarfíup ilaani katersuuffíit marluk kiisalu illoqarfíup ilaani assigjinggaq katersuuffíit. Katersuuffíit naatsumik ima eqikkarneqarsinnaapput:

1. Nuup Illoqarfíata Qeqqa, illoqarfímmut tamarmut katersuuffítut atortoq. Katersuuffíup pingaernerup iluaniipput Nuup illoqarfíata qeqqa, Nuummi qitiuffíup pingaerneratut atuuffíusóq, illoqarfífullu pisoqartaani illoqarfíup ilaanut qitiuffítut atuuttoq
2. Qinngorput Qeqqa, illoqarfíup ilaanut Qingutsinnut qitiuffítut atuuttoq
3. Nuussuup Qeqqa, illoqarfíup ilaanut Nuussuarmut qitiuffítut atuuttoq
4. Kangillinnguit, illoqarfíup ilaanut Kangillinnguanut qitiuffíusóq
5. Qermertunnguit, illoqarfíup ilaanut Qermertunnguanut qitiuffíusóq
6. Sarfaarsuit, siunissami illoqarfíup ilassaanut Sarfaarsuit Timaanut qitiuffíusóq
7. Qinngorput Kujataa, siunissami illoqarfíup ilassaanut Qinngorput kujataatungaani qitiuffíusóq

Qiterisaqarfíit ilusaat

Aappalaartoq: illoqarfíup ilaani qiterisaqarfík, orange: sumiuffíimi qiterisaqarfíit, orange ammalortut ammasut: siunissami sumiuffíimi qiterisaqarfíssat

Aaqqissuussinerit pingaernerit tassaassasut katersuuffík pingaerneq, illoqarfíup ilaami katersuuffíit marluk sumiuffíkaanilu katersuuffíit atatiinnameqarlutillu ineriarfotinneqassasut kommunalbestyrelsip anguniagaraa.

Angallannerup ilusaa

Piffissani pilersaaruteqarfiusuni kommunalbestyrelse
imaaliorusuppoq:

- Illoqarfiup aqquserni angallaffiunerusut
pitsanngorsarniarlugit suliaqarnissaq, H.J. Rinksvej
amma Aqqusinersuaq immikkut aallullugit
- Nuup illoqarfiata qeqqani angallannerup
annikillisinneqarnissaq, inisiaqarfinnilu ataasiakkaani
aqqusaarluni angallattarnerup annikillisinissaa
sulissutigalugu
- Illoqarfiup suliffeqarfefqarfissaanut nutaamut
aqqusinertigut ingerlaffisat pitsanngorsarnissaat,
tamakkununnga ilaalluni Qeqertani umiarsualivissaq
- Nuummi angallannermi isumannaallisaanerup
pitsanngorsarneqarnissa

Angallannerup ilusaa

*Aappalaartoq: aqqusineq pingaerneq, toortarsimasoq:
siunissami pingaernertut aqqusineq*

Nuummi angallannerup ineriertorneranut peqqutanersaapput
atugarissaarnerulerneq, iluaqutaasumik nuttarfiunera, illoqarfiullu
avataani illoqarfiup ilaanni annertuumik ineriertortitsineq.

Taamaalilluni illoqarfimmi qamutit motoorillit
ameriartungaatsiarnerannik kinguneqarpooq, illoqarfullu
aqqusemgini angallannerup annertusiartungaatsiarnera.
Ullumikkut Nuummi qamutit motoorillit nalunaarsorsimasut
3.000-it missaannipput, aqqusemgillu pingaernerit arlallit
angallaffiungaaatsiarlamik artukkerneqartalerput,
siulerriaartoqartalerluni illoqarfiullu avatangiisii
ajornerulermerannik kingueqarlutik.

Illoqarfiup aqquserngini pingaernerni angallannerulerneq
aqquserngit taakku ilusilersorneranut
aserfallatsaaliornissaannullu annertuumik
piumasaqaateqarfipput, ukiunilu takkuttussani Nuup illoqarfittut
ineriertinnerani qulakkeerininnissami unamminartuuvoq,
ingiaqtigisitsilluni allartortsiseq aqqusinermillu
aaqqissuussinerup pitsanngorsarneqarnissa.

Nuup Qeqqani ammaaneq illoqarfiullu qeqqani nutarsaaniissamut
suliniuit soqtiginartut H.J. Rinksvejip amma Aqqusinersuup
aallussiffigineqarnissaannik pisariaqartitsippu.

Illoqarfiup aqqusermini angallannerulerup Nuup illoqarfiata
qeqlata eqqisisimanernerulernissanaut pisariaqartitsineq
sakkortusaqataaffiga, taamaalilluni illoqarfiup qeqqa
pisuinnarnerusut piumasaqaataat malillugit
pilersaarusiorneqarnerussammatt.

Attaveqarneq inerisarluarsimasoq Nuummi
inuussutissarsiornерup ineriertortinnejarneranut taamattaaq
pingaaruteqarpooq. Nunaminertat nutaamik inuussutissarsiornfiusut
imaluumniit talittarfearfiit, soorlu Qeqertani umiarsualivissatut
pilersaarut, aqqusinermik ilusilersuinernik pisariaqartitanik
malitseqartinneqassapput.

Illoqarfiup aqqusermini angallannerujartuinnarnerup Nuummi
angalannermi isumannaallisaataasunik suliniuteqarnissaq
eqqumaffigineqalermerusussaavoq.

Inuutissarsiutit ilusaat

Piffissani pilersaaruteqarfiusuni kommunalbestyrelse
imaaliorusuppoq:

- Inuussutissarsiormermi aaqqissuussinerup arlalinnik sammiveqartup ineriertortinnejarnissaanut kommune peqataarusrusuppoq, soorlu nunaminertanik suliffeqarfiusunik pilersitsinikkut, suliffiit mikisut akumattumillu angissuseqartut inissiffigisinnaasaat, kiusalu aallarnisaasunik, suliffeqarfinnik aningaasalersuisunillu kajungertitsinikkut

Inuussutissarsiormermi qitiuffiit marluk

Nuummi nunaminertat inuussutissarsiorfusut ineriertortinnejarneranni marluinnik sammiveqartunik ilanngutsitsiniarneq sulissutigineqarpoq:

- Nunaminertat inuussutissarsiutinut oqinnermut allaffissornermut siunertaqtartut, sullissiviit inuussutissarsiutillu nutaaliortut illoqarfip qeqqanut katersuutinniarneqassapput, ataqtigiissitsinermik sumniutit suliffeqarfiillu akornanni ataqtigiinneq annertunerpaajusussatut naatsorsuutigineqarsinnaammat. Pisariaqtitat ilarujussui illoqarfip qeqqani sulinuiteqarfiusut iluisa ineriertortinnejarnerisa ilaanni naammassineqamissaat naatsorsuutigineqarpoq
- Inuussutissarsiutinut anginerusunut, soorlu suliffeqarfitt pilersuisusut, assartuisut, suliffissuaqarfitt sanaartornermillu sammisaqartut talittarfissami ataatsimoortillugit inissinnejassapput, nunaminertallu inuussutissarsiutinut pioreersunut Pukuffiup eqqaanut. Sammisq tamanna ataatsimoortillugu,
Inuussutissarsiormermi ataqtigiiffik, piffissami takkuttussami aallunnejassaaq

Inuussutissarsiutit ilusaat

Tungujortoq: ullumikkut inuussutissarsiuteqarfitt, tungujortoq qaamasoq: siunissami inuussutissarsiuteqarfissat

Sumiiffiit eriagisassat

Nuup illoqarfiata ilaa arlalinnik nunaminertaqarpoq immikkut eriagisassaasunik (§ 2-mi nunaminertat, Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarusiaat "Nuuk - illut aamma illoqarfip immikkoortui eriagisariallit" 1990), taakkunannaq ilaat innarlitsaalgiallutik (eqqissisimatitaallutik). Tamatumma kingunerisaanik qulakkeerneqassaaq, nunaminertat illoqartut, nunaminertaqtut il.il. oqaluttuarisaanermi iluatinnaataat siunissamut pigiunarmeqartussaallutik. Tamakkunani eqqarsaatigineqarput Saqqarluit eqqaat (1), Nuutoqaq (2) aamma Tasersuaq (Aqqalucks Plads) (3).

Taakku saniatigut Quassunnguaq (4), Naalakkap Qaqqaq (5), Qaqortoq (6) aamma Avannarliit (7) nunaminertatut immikkut eriagisassatut toqqarneqarsimapput, taamaattorli innatsitsaalanut (eqqissisimatitanut) (§ 3-mi nunaminertat) ilaatinneqaratik.

Nunaminertanut eriagisassanut aalajangersakkat pingaernerit sumiiffinni illutut eqqissisimatitaasut eriagisassaasullu nassuaateqarfigaat.

1. Noorlerni immikkoortoq, 2: Nuup saava, 3: Tasersuup eqqaa aamma 4: Qaqortoq

Kulturikkut kingornussat
Aappalaartumik titarnillit: illut allanngutsaaliugassat,
qorsummiq titarnillit: illut eqqissisimatitat

Imaneq

Kommunalbestyrelsip pilersaarusrusiorfiusussami makku suliarissavai:

- Illoqarfip qeqqata allanngorternissaanik suliaqarneq nangissavaa, tassani illoqarfimmi avatangiisit aneersuartarfiillu qitiutinnejassallutik

Pisuinnarnut aqqusernup isikuuta pitsaunerulersinnissaa

Illoqarfip Pilersaarusrusiorneranu Immikkoortortaqarfik Imanerup, illoqarfip pisuinnartarfiata, qanoq isikkoqarnissaanut siunnersusuusiorpoq.

Imaneq Designmanual 2011+ tassaavoq qanoq isikkoqarnissamik siunnersusuornissamut atortorissaarut, siunissami pisuinnartarfiup qanoq isikkoqarnissaanut atortoq. Designmanualimik siunertavooq illoqarfip immikkullarissusianik misigisaqarnerusarnissap anguniarneqarnissaa illoqarfip aqqusernisa aamma katerittarfiillu isikkusigut kusassarneqarnerisigut. Illoqarfip isikkumigut ilisarnaateqarnissa pilersinneqassaaq, taamaaliornikkut Nuup oqaluttuarisaanermi aamma kulturikkut aamma illoqarfip pingarnersaatut pitsaaqutaanik saqquminerulersinneqassallutik.

Immikkoortoq tamanna immikkoortukkuutaarpoq, isumassarsiaavorlu Kommuneqarfik Sermersuup Illoqarfip Pilersaarusrusiorneranu Immikkoortortaqarfik immikkoortukkuutaanut illoqarfip avataaneersut illussanik titartaasartut, namminersorlutik inuussutissarsiortut aamma eqquuniitsuliortut immikkoortukkuutaani assigijungitsuni suliaqartussat suleqatigilluinnarlugit suliniutinut aqutsisutut inissimassasoq.

Atortussat makku erseqqissarpai:

- Suliassap tamakkiisup pilersaarusrusiornera
- Atortussat pingarnerutinneqartut aamma atortussat allanngortinneranni nuunnermi toqqammavissat
- Imanerup tamarmiusup immikkoortukkuutaarnera
- Innersuussutigineqartut
- Kommunimut pilersaarummit pioreersumit aamma Imanermi juuni 2010-mi innutaaasunik peqataatitsinermit piumasarisat

Imaneq: Etape 1: Namminersorlutik Oqartussat aamma Aantuukasik Nuuk Center #, Etape 2: Katuaq #, Etape 3: Katerittarfik Amisut #, Etape 4: Umiartortup - / Naapittarfik Aqq #, Etape 5: Grønlandsbanken Kujataa #, Etape 6: Telepost #, Etape 7: Katersortarfik #

Aneersuarfik Aqqaluk

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliorniarpoq:

- Aneersuarfik Aqqaluk ineriertortinnissaa allanngortinnissaalu, taamaaliornikkut tamanna illoqarfíup kulturikkut parkiatut aamma Issittumi parkitut qorsuttut ingerlanneqarniassammatt

Issittumi parki qorsuk

Kommuneqarfíup piffissami aggersumi Aneersuarfik Aqqalukp qorsooqinnersaqarfíttut orniguttarfíssatut ineriertortinnissaanik suliaqassaaq. Tamanna Imanerup aamma Nuutoqqap akornanni kulturikkut attaveqaataassaaq pingaaruteqartoq, ilinniarttaanerup, kulturikkut aamma allaffissomikkut suliaqamerup akornanni pingaaruteqartoq, aamma ulutigalugu pingarttuuvooq timersormikku aamma sungiffimmi aaqqissuussinermi aallaaviusussatut. Inuppassuit assigiinngitsukkuutaat tamanna ullup ukillu ingerlanerannipiffissami assigiinngitsuni atortarpaat.

Tamatuma nutarterlugu aamma allanngortillugu parkinngortinnissaa illoqarfíup innuttaasunut takomarianillu nuannarineqassaaqaq. Illoqarfíup qeqqata aamma oqaluttuarisaanermi Nuup Nuutoqqap eqqaata akornata aammattaaq ataqtigiiissunngortinnissaannut maannakkut ilungersuuteqarmermut parkip ineriertortinnissaa attuumassuteqarportaaq.

Tamanna ullumikkut aqqusineerarpassuarmik, aqqusinermik aamma sulianik naammassineqannngitsunik uiernertut isikkoqartunik peqarpoq. Tamanna sumiiffittut pisulluni qimaguttiinnarmermit imalunnuit biilerluni sanoqquttiinnarmermit tassaniissallumili kajungernartutut ineriertortinniaraanni pisariaqarpooq sumifflup tamatuma qanoq atorneqarnissaata eqqarsaatigilluarnissa aamma nutaatut orniguffíssatut aaqqissuussinermullu periarfissaqarfíttut ineriertortinnissaa. Ilutigalugu pingaaruteqarpooq parkip tamatuma nutaap ilusilersornissaat atorneqarnissaanut periarfissarpassuit tassani ingerlanneqartniamassammata. Parki taamaattumik ineriertortinneqassaaq soqutigisaqaqtigít tassunga attuumassuteqartut soleqatigalugit.

Sammisusat ilagissavaat sumiiffiata aamma orniguffíssat nunaminertat, aqqusineeqqat aamma aqqusernit qanoq isikkoqarnissaannik ilusilersuinissaq, naasunik ikkussuinissaq aamma qullilfersornissa, ikaartarfíit, kusserngit, issiavut bænkit ilusilersornissaat aamma sukuutsertarfiusinnaasumik aamma imermik atorlugu eqqumiitsuliamik ilusilersuinissaq.

Aneersuarfik Aqqaluk. Titarnerup tootarsimasup takutippaa immikkoortoq ungasinnerusoq isigalugu illoqarfíup kulturimut narsaamaningortinngassaaq.

Tujuuk aamma Blok P

Pilerausiorfiusussami kommunalbestyrelsip makk
isumagissavai:

- Tuujuup aamma Blok P-p eqqaasa
piujaannartinneqalermissaanut suliaqarnerup
nangimissaa
- Tamatuma pilerausiorneqarnissaanut suliap
aallartinneqarnera

Silarsuup Qeqqani//Nuup Qeqqani

Silarsuup Qeqqani//Nuup Qeqqani Tuujuup aamma Blok P-p
eqqaasa tamakkiisumik pilerausiorneqarnerannut
tunngasuuvooq. Tamanna sularineqarpoq Kalaallit Nunaata
illoqarfittut pingaarmersaata innuttaasuisalu nutaanik
ineriartornissamut periarfissaqarnissaanut kissaateqarnermit
aallaaveqarpoq. Illoqarfittut inuit pillugit pilersinnejartarpuit,
amma illoqarfip pingaarmeraapatut inissisimaffissaa tassa
ataatsimuussusermik tunngavilersitsinissaq, taamatut
atugarissaarnermik aamma siuariartorermik
pilersitsisinnaasumik.

Ataatsimoortumik pileraarutip taamaatumik paasiniarpaa
qanoq iliormikkut Nuuk sumiiffittut, sulifftitut aamma
najugaqarfittut suli pitsaunerulersinnaanersoq. Pileraarutip
tamanna saqqummiunnarsaraa apequtillugu tamatuma
angunissaanut piumasarineqartut eqqortut akiniarsaralugit.
Nuup ataatsimut ineriartorneranut illoqarfip immikkoortua
qanoq inissisimasinnaava, aamma illoqarfip immikkoortuata
suut illoqarfimmut aamma illoqarfip innuttaasuinut
neqeroorutigissavai – ataatsimut?

Ataatsimoortumik pileraarut sularineqarpoq innuttaasut
amma soqtigisaqaqatigiit ingerlaavartumik
oqaloqatigisarnerisigut aamma politikkikkut anguniakkamit
aallaaveqarpoq illoqarfip immikkoortua
ineriartortineqassasoq isikkua aamma inuit avatangiissai
amma aningaasanik sulisunillu atorluaanikkut sanaartortitsineq
immikkut qitiutinnerisigut.

Ataatsimoortumik pileraarut tunuliaqutaralugu piffissami
aggersumi tamatuminnga illoqarfip immikkoortuanik
pileraarut sularineqassaaq. Pileraarutip nunap isikkuanik
amma inuit aneersuartaifiinik qitiutitsiarpooq
immikkualuttungorlugit illoqarfip immikkoortortaaanik
alliartortisnermik pileraaruteqartutut. Pileraarut nunap
qanoq isikkqarnissaanut siunnersummik ilaqqassaaq,
illoqarfip immikkoortortaata alliartortinnerani arlalinnik
nukissiuutitigut aamma avatangiisit pillugit anguniakkamik
kiisalu inuit aneersuartaifiinik pileraarummut siunnersummik
ilaqassalluni.

Nunarsuup Qeqqani /Nuup Qeqqani takutinnera

Illoqarfiup qeqqani immikkoortortat qitiutinneqartut

Illoqarfiup immikkoortui qitiutinneqartut tassaapput nunap immikkoortui, tamaani maannakkut ineriarfiusinnaasutut oqaluuserisasaasut, aamma kommuneqarfimmit naliliiffigineqartut kommunimut pilersaarusiornissami immikkut pilersaarusiornigineqarnissamut qitiutinmissamik pisariaqartitsisut. Illoqarfiup immikkoortui qitiutinneqartut maannakkut illoqarfiorersup eqikkarneqarneqarnissaanut ataatsimut pilersaarusiornissamit aallaaveqarpoq. Tulliuttut illoqarfiup qeqqani immikkoortortut qitiutinneqartussatut toqqagaapput:

1. [Imaneq](#)
2. [Tuujur aamma blok P-p eqqaata ataatsimut pilersaarusiomera](#)
3. [Aqqaluk's Park](#)

Kalaallit Nunaanni illoqarfiup qeqqa

Pilersaarusiorniusumi kingullermi Nuup qeqqani suliniutit annertuar tulleriiat ingerlanneqarput. Tuujuk aamma blok P-p eqqaa pillugu suliarpassuaqarpoq, aamma Imaneq sinerlugu illoqarfiup tamanit ornigarneqarsinnaanerata pitsaanerulersinnissaa annertuumik qitiutinneqarpoq. Piffissami aggersumi illoqarfiup qeqqa tamakkiisoq illoqarfiup immikkoortuatut qitiutinneqannassaaq, illoqarfimmi inuunerup, ataatsimoornera aamma periarfissaqarnera – minnerungitsumik Nuutoqqamit Sipisaq Avannarlermut oqaluttuarisaanermi pingaaruteqartoq eqqarsaatigalugu – taakkut sammisaapput illoqarfiup isikkuata oqaluuserineqarnerani pingaaruteqartut.

Illoqarfiup qeqqa immikkoortullu qitiutitat pingasut: 1. Imaneq; 2. Tuujummut aamma Blok P-p eqqaanut ataatsimoortumik pilersaarut; 3. Tasersuup eqqaani narsaamaneq. Tikkuitit isikkiviup ingerlaarfii takutinneqarput, illoqarfiup ineriarfotinnejernerani allanngutsaalisassat. Titernerup aappalaartup Nuup saavaniit umiarsualivimmut oqaluttuarisaanermut attuumassutillip ingerlaarfia.

Sineriak sinerlugu aqqusineeraq

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliomiarpoq:

- Nuuk sinerlugu aqqusineeqqat imminnut atasut immikkoortui siullit piviusunngortinneqassapput

Nuup sissaa assigiinngiaartoq misigalugu

Sineriak sinerlugu aqqusineeraq sineriak sinerlugu ingerlavooq taamaalilluni Nuup sineriaassigiinngiaartoq, imap allanngorarnera aamma akimut isigaluni Nuup nunatai isiginaarlugit misigisaqartoqarsinnaalluni. Siunertarineqarpoq Nuummi innuttaasut aamma tikeraat sineriak sinerlugu pisullutik ingerlasinnaanissa illuliorfigeqqusaanngitsut aqqusaaqattaarlugit.

Taamaattorli sineriak sinerlugu aqqut allatut ajornartumik immikkoortut ilaanni kipisassaaq. sinerissamut qanittumi sanaartukkat imaluunniit umiarsualiveqarfii matuneqarsimasut tamanna ajornartittassammassuk. Allani maannakkut nunap qanoq issusiata tamanna ajornartikkaangagu pilersaarutaavoq pisuinnarmut ikaartarfiolimissat imaluunniit nunagissaanissat tamaana ingerlanissaq ajormarunnaartinniarlugu. Sineriak sinerlugu aqqusineeraq sunngiffimmi sammisassanut aamma takornariarnissamut annertuumik periarfissiissaaq.

Aqqusineeraq immikkoortutut arlalittut suliarineqassaaq, imaluunniit pisariaqtitsinerup pilerartornera tunngavigalugu.

Sineriak sinerlugu aqqusineerassamut immikkoortukkuutaarineq

Qinngorput

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaalioriarpoq:

- Qinngutta alliartortinnejärnera ingerlaannassaaq

Nuummi illoqarfíup immikkoortua nutaanerpaaq

Qinngutta alliartortinnejärnera ukiuni arlaqlereersuni ingerlanneqarpoq. Sanaartukkat siullit 2000-mi illussanik titartaasartut unammitinneqarnerat tunngavigalugu aallartinnejärput, ukiullu marluk kingulliit ingerlanerini umiatsialivíup kujataata tungaaniittut immikkoortut siullit piviusungortinnejärput. Maannakkut illoqarfíup immikkoortuanut ingerlalluartumut tunngavissat pilersinnejäreerput. Illut arllit sananeqarput, atuarfik nutaaq ammarneqarput aamma pisiniarfíit tamaani pigineqalerlutik.

Qinngutta Nuummi illoqarfíup immikkoortortaatut ataatsimoortutut nutaanerpaatut ineriertortinnejärnissaa qitiutinnejärnippa aamma illoqarfíup alliartortinnejärnerat piffissami taanna kisimiissaq. Piffissami aggersumi illoqarfíup immikkoortua kujammut aqquserngup nutaap, maannakkut sananeqartup, eqqaatigut tulleriaakkanik alliartortinnejärqassaaq. Umiatsialivíup kujataani sumiiffit sanaartorfigineqarneranni sumiiffíup nunataa assigiinngiaartoq piuinnartinneqassaaq sanaartorfiit aamma nuna atorneqanngitsøq akuleriiarlugit. Nunami atorneqanngitsumi aqqusineeqqatigut tamanna ataatsimoortinnejärqassaaq. Sanaartukkat ataatsimut isigalugit imminnut qanissapput quleraat marlunniit arfinilinnut assigiinngiaassallutik.

Iloqarfimmi angallatinut inissat suli piumaneqarnerat annertuvooq, tamatumunngalu atugassatut atuarfiup nutaap qaqqallu akornanniittoo narsaamaneq assut tulluartuuvoq. Taamaattumik piffissami aggersumi tessani angallatinut ataatsimoortumik inissiiffissap piareersarneqassaaq, angallatit umiatsialivímmiit siunissami angallatit nuannaariartaatit talittarfissaatut ineriertortinnejärtussamiit ingerlanneqarsinnaallutik.

Naatsorsuutigineqarpoq illoqarfíup immikkoortua tamanna 2017-imi sanaartorfigalugu naammassimissa, inissianut atorneqartut kujammut nuummut siammarsimassallutik. Piffissaq tamanna tikinnejärpat illoqarfíup ineriertortinissaanut pilersaarut tunngavigalugu aalajangerneqarsinnaassaaq, aqqusineq Siorarsiortimmut nanginnejässanerøq taassuma ilaa sullorsualiaralugu.

Qinngorput: Aappalaartumik sinilik: qiterisaqarfík, qasertoq taartoq: sanaartukkat, qernertumik sinilik: sanaartugassat napparneqanngitsut, aappalaartumik toortarnernik sinilik: qaqqaq qarajarlugu haliliassatut /umiatsialivíssatut siunnersuit

4A6 – Etape 1: 2013-2014

4A7 – Etape 2: 2014-2015

4A9 – Etape 3: 2015-2016

4A8 – Etape 4: 2016-2017

Imeqarfíup eqqaa

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliomiarpoq:

- Nuummi imermik pilersuinerup allanngortinneqarnissaal sulissutigineqarniarpoq, taamaaliornikkut tatsip imeqarfíup eqqaani illoqarfíup ineriertortinnejarnissaal periarfíisanngorlugu
- Tatsip imeqarfíup eqqaani ataatsimoortumik pilersaarsuamiq suliaqartoqassaaq, tassuuna ataatsimoortinnejarnassapput illut, attaveqaasersuutit aammattaaq sunngiffimmi sammisaqarfíunissaanut ataatsimoortumik pilersaarsuimeq.

Illoqarfíup immikkoortua nutaaq orniginartoq

Tatsip imeqarfíup eqqaani annikitsunik illuliorfíisanik immikkoortunik ineriertortismissaq periarfíasaqarpoq, taakku ataatsimut illoqarfíup qeqqata ungasimngisaanik ineqarfittut orniginartutut pilersinnejarnissaapput. Sumiiffiup ineriertortinnejarnissaanut piumasaqataavoq maannakkut tatsip imeqarfíusut Nuup imermik pilersomeqarneranut ilaajunnaartinnejarnissaal.

Sumiiffik Nuummi qorsooqqittutut/sunngiffimmi ornigassatut qitiutinnejarnarpoq. Ilaatigut Inussivíup eqqaani suliniutit assigjinnigsut pilersaartigineqarpoq, tamakkununngilaallutik illoqarfíup qeqqanut aamma seminariap eqqaanut / Nuutoqqamut aqqusinnejeqqanik pilersitsimissat. Taamaattumik ataatsimoortumik pilersaarsuortoqarnissaas pisariaqarpoq, taanna atorlugu suliniutit assigjinnigsut tamarmik ataqatigiissaaneqassammata. Tamakku tamaani pilersaartigineqartut aamma qulakkeerinittussat orsooqqittutut/sunngiffimmi ornigassatut attaveqaatit aseromeqannanginissaannik. Tamatumani oqaatsit pingaamerit tassaassapput eqiterunneq pitaassusilik.

Immikkoortoq ineqarfíisanut pingaamerit marlunnut avinnejarnissaavooq, orminnejarnissaassallutik C. E. Jansensvejkut aamma Kissarneqortuunnguakkut. Illuliorfíssat taakku marluk agguuaqqinnejarnissaapput tassa sumiiffit ilaat tatsip imeqarfíup tikinnejarnissaaffiata killingata avataaniikkamik, ilaallu killeqarfíup iluanillutik. Sumiiffimik ineriertortismissap ilaanut apeqqutavoq imeqarfíup atorunnaarsinnejarnissa, maannakkut pilersaartaasut malillugu 2020-ip missaani pisussaasoq.

Imeqarfíup atorunnaarsinnejarnerata kingorna sumiiffik imeqarfíup eqqaaniittoo illoqarfíup qanittuani sunngiffimmi ornittagassatut ineriertortinnejarnissaavooq, tamatumani qulakkeerneqassaaq sumiiffimmi illuliorerup sumiiffiup periarfigissaarneranik innarliinnginissa tamanna illoqarfíup eqqaa qorsooqqissutut ornigassanut ilanngunnejarnissaammat.

1: illoqarfíimik ineriertortitsivik, 2: 2020-p kingorna illoqarfíup ineriertortíssaa, imeqarfíup ineqarfittut atorunnaarsinnejarnerata kingorna, 3: imeqarfík – 2020-p kingorna illoqarfíup qanittuani sukisaarsarfíssatut ineriertortitássaq, 4: qaqqaq isiginnaartarfíttut atorneqarnera, 5: Inussivíimiit Børnehjemsvejimut aqqisineeraq, 6: Kissarneqortuunnguup iluarsinera, toortarnertalik: 2020-p tungaanut killeqarfík, imeqarfíup ineqarfittut atorunnaarsinnejarnissaata tungaanut

Inuussutissarsiuteqarfik

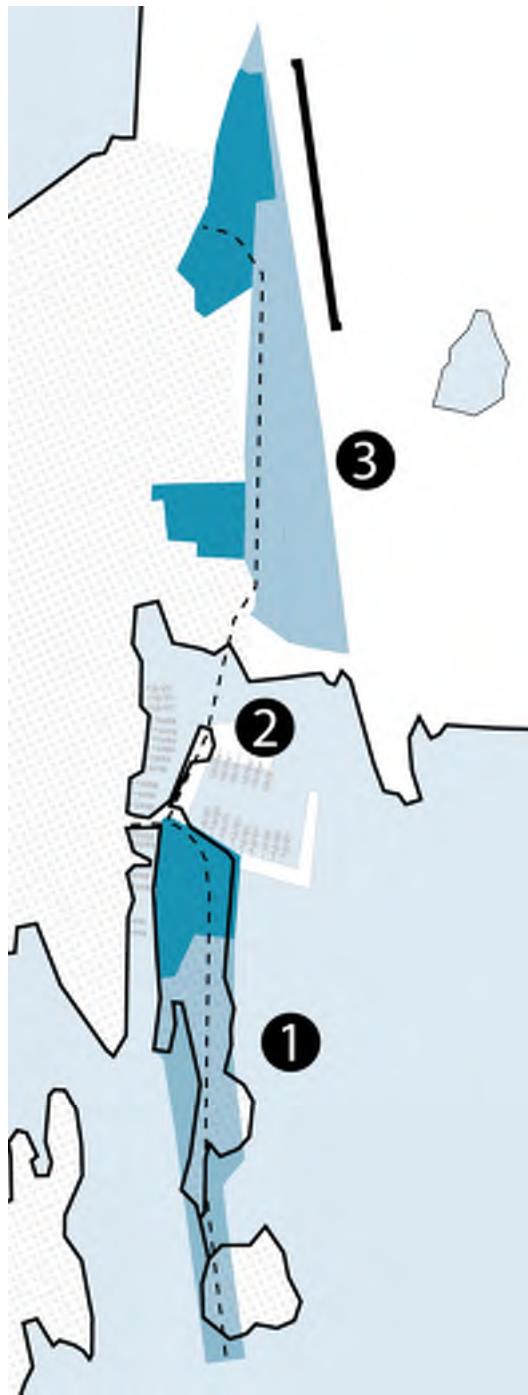
Kommunalbestyrelsi pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliomiarpooq:

- Atlantikukkoataatinut umiarsualivik sallitillugu Qeqrat ilanngunneqarnerisigut
- Maannakkut umiarsualiviusup allanngortinneqamissaa sallitillugu
- Qeqertaniit universitetimut inuussutissarsiutinut aamma umiarsualiveqarfissamik inussutissarsiutinut annertunerusunut ataatsimoortumik inissisimaffissamik pilersitsinissamik suliaqarneq

Inuussutissarsiutinut aamma umiarsualiveqarfissamik ataatsimoortumik inissisimaffissamik pilersitsinissaq

Nuuk assortomeqarsinnaanngitsumik Nunatsinni inuussutissarsiormermi qitiutut inissisimavoq. Tamatumani ingammik inuussutissarsiutit annertunerusut assartuinermut, pilersitsinermut aamma assassomermut tunngasut eqqarsaatigalugit. Inuussutissarsiutini taakkunani Nuup inissisimanera tapersorsorniarlugu aamma pitsangorsamiarlugu piffissami ingerlasumi sulissutigineqarniarpoq assartuinermi aamma inuussutissarsiormermi qitiusoq, Qeqertani inuussutissarsiormermut umiarsualivik aamma maannakkut sulifeqarfuit inissisimaffiat Pukuffik aallaavigalugit.

Sumiiffik tamanna tamatuma kingorna – inuussutissarsiormermi tunngavik – tassaassaaq Qeqertani inuussutissarsiormermut umiarsualivik, ikuallaavik nutaaq aammattaaq suliffeqarfuit inissisimaffiat Pukuffik. Tamatumunnga atillugu pingaaruteqarpooq inuussutissarsiutillit sumiiffiannut nutaamut attaveqaasersutit annertusarneqarnissaat, taamaaliornikkut inuussutissarsiutinut tunngatillugu angallanneq umiarsualivimmuit tamaanngaamillu pitsaerpaamik ingerlasinnaassamat. Taamaattumik sulissutigineqarniarpoq Qeqertarnuit Sarfaarsuarmut ikaartarfiorissaq aamma inuussutissarsiuteqarfimmut atillugu nutaamik aqqusiortoqarnissaq sulissutigineqarniarpoq. Suliffimmuit angerlarnissamut angallanneq pitsangortinniarlugu Sarfannguani sullorsuaq allineqarniarpoq.

Inuussutissarsiuteqarfik

- 1: Umiarsualivik nutaaq aamma umiarsualivimmuit attuumassuteqartunik inuussutissarsiuteqarfuit
- 2: Nutaaq ikaartarfiorneq/sapusiorneq kisalu Iggiaanik allililineq
- 3: Inuussutissarsiuteqarfiovereersup allinera.

Nuussuup uummaarissarneqarnera

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliormiarpooq:

- Pisiffiup aamma umiatsialiviup eqqaanut tunngatillugu ataaitsimoortumik pilersarusiorneq, tamatumunnga ilanggullugu ineriertortitsinissamut angallannermut piumasaqataasut

Illoqarfiup ilaani pisoqaliartortumi nutaanngorsaaneq

Piffissami pilersarusiorfiusumi Nuussuup illoqarfiup immikkoortuatut nutaaliaasutut ineriertortinnekassaa qitiutinnekassaaq, piffissamut naleqqussakkanik inissialik, aneerfissalik aamma sullineqarfiusoq. Ineriertortitsinermi tamatumani qitiutinnekassaaq umiatsialiviup eqqaata aamma Pisiffiup eqqaata uummarissarneqarnisaat – sunngiffimmi susoqartarttut aamma niuermek ingerlatsivittut, sammisqarfittut uninggaartarfittullu. Nuussuup aamma umiatsialiviup imminnut ataqatigiinnerat pitsanngorsarneqassaaq aamma ataatsimoornermi iluaquataasinnaasut atorluarneqassapput.

Sumiiffiup ineriertortinnissaanut attaveqasersuutitigut piumasaqaatit arlaqartut naammassineqassapput. Ataatsimoortarfiiup aamma umiarsualiviup (Sorlaat) akornanni aqqusemgup annikillineqarnissaq imaluunniit taamaativinnissaq pisariaqarpooq. Tamatumani piumasaqaataassaaq Qeqertaniit Borgmester Anniitap Aqqusernata tungaanut ikaartarfiliornissaq / sapusiornissaq, taamaaliornikkut oqimaatsunik angallanneq Nuussuakkoorunaarsillugu.

Maannangaaq pisariaqareerpoq Nuussuarmi inissiani pisortat pigisaannik amerlasuunik “uummarissaamissaq” pilersaarutinut ilaareerpoq. “Ummaarissaaneq” illut qanoq inneri, illut akornanni qanoq inuusoqarnera aamma ineqarnermut tunngatillugu isumaginninneq qitiutillugit ingerlanneqassaaq.

Tamatuma saniatigut umiatsialiviup (Iggiaata) allineqarnissaanik periarfissaq suliarineqarpooq aamma qiterisaqarfiiup eqqaani umiatsialivik nutaaq kiisalu naluttarfiiup eqqaata atorneqannnginnissa.

Nuussuup uummaarissarneqarnera. Orange-mik nalunaaqutsigaq: qiterisaqarfik nutaaq, tungujortumik nalunaaqutsigaq: Nuussuarmi immikkoortoq ummarissagassaaq, 1: Iggiaanik alliliineq, 2: qiterisaqarfimmi umiatsialivik nutaaq, 3: Naluttarfiiup Maliup eqqaani immikkoortoq sanaartorfinngitsoq

Allat illoqarfiup immikkoortui qitiutinneqartussat

Illoqarfiup immikkoortui qitiutinneqartut tassaapput nunap immikkoortui, tamaani maannakkut ineriarforfiusinnaasutut oqaluuserisassaasut, aamma kommuneqarfimmit naliliiffigineqartut kommunimut pilersaarusiomissami immikkut pilersaarusrorfigineqarnissamut qitiutinnissamik pisariaqartitsisut. Illoqarfiup immikkoortui qitiutinneqartut maannakkut illoqarfioresup eqikkarneqarneqarnissaanut ataatsimut pilersaarusiornissamit aallaveqarpoo. Tulliuttut illoqarfiup qeqqani immikkoortortut qitiutinneqartussatut toqqagaapput:

1. Imeqarfiup eqqaa – maannakkut imeqarfiusup taamaatikkiartornera apeqquataillugu
2. Nuussuup 'uummaarissarmeqarnera' – Qeqertanut aqqutip pitsangortinnissaa apeqquataillugu
3. Inuussutissarsiuutut attuumaq
4. Qinnorput – maannakkut sularineqalereerpoq
5. Sineriak sinerlugu aqqusineeraq – immikkuaarlugu piviusunngortinneqassaaq

Piffissami aggersumi Qinngutsini suliaqarneq nanginnejqassaaq. Qeqertani Atlantikukkoortaatinut umiarsualiviu allineqarnissaa salliuutinnejqassaaq, tassa angallannermut tunngatillugu aalajangikkat allinninnissamut tamatumunnga attuumatinnejqarmata Nuussuup ineriarornissaanut qitiutinnejqarlutik aamma inuussutissarsiuutut annertunnut ataatsimoortisnissamut.

Piffissaq ungasinnerulaartumut tunngatillugu illoqarfiup eqqaani sulissuteqartoqarpoq.

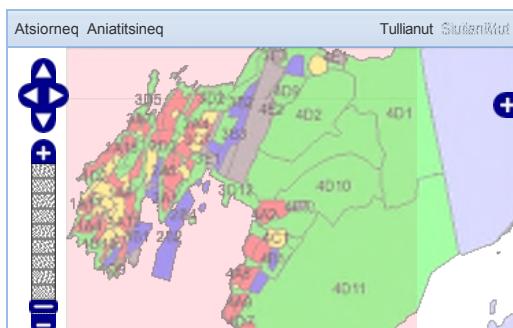
Illoqarfiup qeqqata avataani immikkoortut qitiutitat sisamat:

1. Illoqarfiup eqqaa, 2. Nuussuup Uummataa, 3. Inuussutissarsiorfiit ingerlaarfiat, 4. Qinnorput. Qalipaatip qorsuup sineriak sinerlugu aqqusineeraq nalunaarpaa, aappalaartortallit illoqarfiup ilaani qiterisaqarfiiit, orangertallit sumiiffimmi qiterisaqarfiiit, kiiSalu orange-mik ammalortortallit tassaallutik siunissami sumiiffimmi qiterisaqarfik.

Immikkoortut ilai

Immikkoortut ilaanut pingaarnertut aalajangersakkat, Nuup Kommuneanut Kommunimut pilersaarummi 2005 – 2014-imi kingornalu kommunimut pilersaarummut tapiliussami ataatsimut nuunneqarnikuupput.

Aalajangersakkat annikitsumik iluarsiivigineqarput, ilusaa Inatsisatut inatsisaat nr. 17-imi (pilerausiorneq aamma nunaminertamik atuineq pillugu inatsit), § 20-mut naapertuuttunngorlugit. Aamma nalinginnaasumik aalajangersakkat aalajangersakkanut pingaarnernut sukumiisunut ilanngunneqarput.

Immikkoortut ilaasa killeqarfilerneri arlalitsigut allanngortinneqarput, quelequtanut pingasunut immikkoortinneqarlutik ataatsimoortinneqartunik:

- Immikkoortut ilaanik iluarsiineq, immikkoortutut qitiutinneqarlutik toqqakkat kissaatigisatut ineriarottimissaannut allanngortimissaannullu tunngavissaqarnissaat qulakkeerumallugu.
- Sineriak sinerlugu ataaqtigissumik tamanut attaveqateqarnissaanik tunngaviup qulakkerneqarnissaata malitsigisaanik iluarsiinerit.
- Nutarterimerit, pingaarnertut aalajangersakkat assigiingitsut pissutigalugit nutarterneqarsimannngitsunik.

Nuup eqqaani nunaqarfíit

Nunaqarfít arlariit piffissami matumani inukilliartorput, Nuummulli qanittumi inisisimánerat pissutigalugu imatut inukilliartupiloomermik misigisaqarfíunngillat.

Kapisillit

Kapisillit takornarianit Nuummeersunit angallataatilinnit takornarianillu tikeraarfíusarpoq. Nuup eqqaani sukisaarsarfíusinnaasoq annertooq ullumkut piviusungortinnejareerpoq.

Nunaqarfíup annerusumik ineriartortinnejarnissaani marloqiusamik inisisimánera, sumiiffimi inoqarfíttut aamma sukisaarsarfíagalugu anersaartorfíttut kiisalu takorniaqarnermi tapertatut, ingerlatiinnarneqassaaq.

Piffissami ataatsimoortumik pilersaarsiortoqassaaq – ”Kapisillit A-miit O-mut” – immikkoortut killeqarfíi tamarmik imminkut sanilliitullugit nutaamik naliliiffigineqarlutik, aamma inissialiorfíssatut ineriartortítsivíssat killeqarfíusa illuaraqarfínnut immikkoortunullu O-nut qaninnerulersillugit aalajangersasumik.

Qeqertarsuatsiaat

Qeqertarsuatsiat 2011-nik inoqarpoq. Nunaqarfík immikkúllarissumi inisisimávoq, allíleriffingineqarsinnaanera allatullu aaqqissuussivigineqarsinnaanera periarfíssaqarpallaarani. Nunaqarfíulli sullissivít pingaartutilit pigivai taakkulu siuertaq malillugu ingerlanneqarput, tamaammallu piffissami pilersaarsiornissaq killilerujussuarmik pisariaqartinnejassaaq.

Immikkoortut ilaannik allannguineq

Immikkoortut ilaanut pingaarnertut aalajangersakkat, Nuup Kommuneanut Kommunimut pilersaarummi 2005 – 2014-imi kingornalú kommunimut pilersaarummut tapiliussami ataatsimut nuunneqarnikuupput.

Aalajangersakkat annikitsumik iluarsiivigineqarput, ilusaa Inatsisatut inatsisaat nr. 17-imí (pilersaarsiomeq aamma nunaminertamik atuineq pillugu inatsit), § 20-mut naapertuuttunngorlugit. Aamma nalinginnaasumik aalajangersakkat aalajangersakkanut pingaernernut sukumiisunut ilanngunneqarput.

Kapisillit

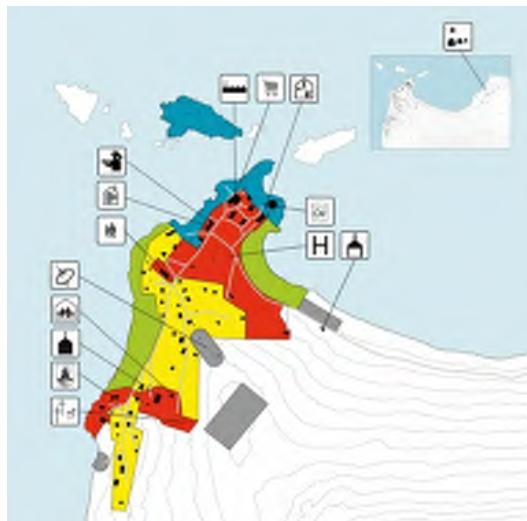
Kommunalbestyrelsip piffissami pilersarusiorfissami suliassai:

- Nunaqarfimmut ataatsimoortumik, nunaminertanik sukisaarsarfiusunik, sanaartorfiungitsunik aamma sunngiffimmi illunut kiisalu sukisaarsarmermi Nuummut atassut pilersaarutip suliarinissa
- Kapisillit takornarianit orminneqarsinnaasunngortinnissaanut ineriertortitsissalluni nunaqarfiuq qeqqanut qanittuani sanaluttarfiliornikkut
- Talittarfiuq allilerneqarnissaanik suliap aallartinnissa

Kapisillit Nuummit 75 kilometerit missiliorlugit kangisinnerusumi inissisimavoq. Aallaqqaataani nunaqarfiuq nuuata tungaani maninnersamni nunaqarfefarpoq. Tassaanngaannia kingorma nunaqarfik kujammut kimmuit allartorpoq.

Inoqarfimmi inuaqatigii ilisarnaataat aaneqarsinnaavoq uani:

[kapisillit_kal_final.pdf \(2.9 MB\)](#)

Kapisillit pingaarnertut iluseq

Pingaarnertut iluseq

Inissiaqarfiiit

2011-mi januaarimi Kapisilinni aalajangersimasumik najugallit 75-iupput. Nunaqarfik ukiut ingerlanerini 2003-mi 97-inik inoqarsimagaluarluni malunnartumik inukilliartorsimavoq. Inuisa akornanni meeqqat aamma inuussutut inuussutissarsiuteqarsinnaasut ikittuinnaapput. Nunaqarfimmi taamaalluni ilaqtariit inuussutut ikittuinnaapput utoqqaallu amerllallutik. Nunaqarfimmi najugaqavissut nutserput – annerusumik Nuummut – inissiallu sunngiffimmi illunngortinneqartarpuit. Nunaqarfiuq inuttussutsimigut ineriertornera tunngavigalugu communalbestyrelsimit nalilerneqarpoq Kapisilinni nunaminertanik nutaanik inissianut siurnalinnut atugassiisoqarnissa pisariaqanngitsoq.

Inuussutissarsiuteqarfiiit

Qeqertarsuatsiaanisulli inuussutissarsiutini saarullinniarneq piniarnerlu tunngaviupput, tassanissaq aalisakkat kinguariaateqarnerat ilaatigut aalisakkeriviuq matuneranik kinguneqarpoq.

Kissaataavoq Kapisillit takornariaqernerup iluun ormittagassut ineriertortinnissa. Siunnersutigineqarpoq nunaqarfiuq qeqqata qanittuani nutaamik 150 m^2 -it missaannik angitigisumik sanaluttarfiliortoqarnissa, nunaqarfimmi inuit sanaluttartut massakkut 5-10-t atugassaannik. Ullumikkut nunaqarfimmi mersortarfegareerpoq. Eqqarsataavoq sannaviup tikeraanut ammatinneqarnissa taamaalluni tunisassiorput pisiniallu akornanni toqqaannartumik attaveqatigiinnej pilersinneqassammatt, takornariap sanalussinnaanera periarfissaalluni eqqumiitsuiortullu sulineri isiginaarsinnaallugit.

Nunaqarfimmi aamma tunitsivimmik fabrikkeqarpoq. Talittarfimmi 2 meterinik allineqarnissa aamma kissataavoq tunisassiorneq talittarfimmi suliat allat inissqarluarniassammata.

Angallanneq, teknikkimut avatangiisimulu tunngasut

Nunaqarfik Nuummiit sapaatip akunnikkaartumik maj-januar umiarsuaqartarpoq.

Angallannermut periarfissat pitsaanerusut qulakkeerumallugit heliportimut nutaamut nunaminertamik iniminnisoqarpoq, sananeqarnissa pilersarutaangikkaluartoq.

Allanngutsaaliugassatut soqutigisat

Allanngutsaaliugassatut soqutigisat eqqarsaatigalugit illut allanngutsaaliugassat ingitseqqusaannginneri, aamma illup illiortaatsikkut iluseqqaavata sannaatalu ataqqineqarnissaat pillugit aalajangersaasoqarpoq.

Nunaminertat sanaartorfiungitsut aamma nunaminertat sukisaarsaarfiusut

Kapisilinniit 1 km-it missaanik kangisinnerusumi Nuussuaq inissisimavoq, sunngiffimmi illuaraqarfiusoq. Nunaannarmut pilersaarummi nr. 2-mi, Nuup Kommuneani illuaqqat, nunaminertap sunngiffimmut tunngasunut ukioq naallugu najugarineqarsinnaanera periarfissaatinnagu aalajangersagaanera attatiinnarneqarpoq.

Piffissami pilersarusiorfiusumi ataatsimoortumik pilersarusiorfiusaq qitiutinnejassaaq, nunaminertanut sukisaarsarfiusunut, nunaminertanut sanaartorfiungitsunut aamma sunngiffimmi illunut aalajangersaasumik. Aamma Nuummiit Kapisilinnut qamuteralammik attaveqalernissamut aalajangersaasumik, taanna pisuffittut aqquataani uninngaafilerlugu aamma atorneqarsinnaassaaq.

Qeqertarsuatsiaat

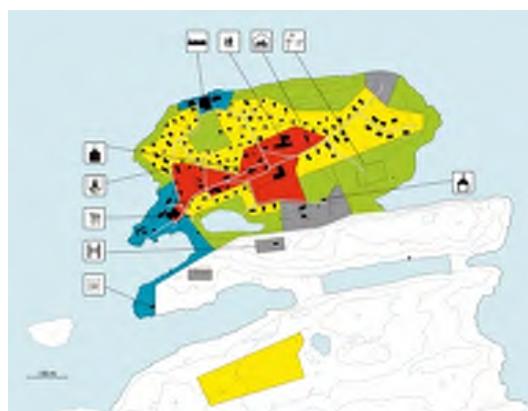
Kommunalbestyrelsip piffissami pilersaarusrorffissami suliassai:

- Katersortfimmut tapertassamik katersortarfíup allineqarnissaa imaluunniit minihalimik nutaamik pilersitsisoqarnissaa sulissutigissallugu
- Nunaqarfimmi takornariaqarnerup ineriarneranut ikiututssalluni

Qeqertarsuatsiaat Nuup kujataanippoq Paamiuniit 130 kilometerit missiliorlugit avannaani. Inuttaasa amerlanersaat 1940-kkut naaneranni nuuttuupput. Qeqertarsuatsiaani inuussutissarsiornikkut saarullinniarneq piniarnerlu tunngavaviusimapput. 1990-ikkunni saarullit nuna tamakkerlugu kinguriarnerisa aamma Qeqertarsuatsiaat eqqorpaat, tamatumalu kinguneralugu nunaqarfíup inuttussutisimugit ikileriaateqarnera. 1980-ikkunni aamma 1990-ikkut aallartinneranni saarullinniarnerup kinguneranik nunaqarfik assut inuttuseriaateqarpoq, 350-it angullugit Qeqertarsuatsiaani najugaqarmata.

Inoqarfimmi inuaqatigii ilisarmaataat aaneqarsinnaavoq uani:

[!\[\]\(1d44e689db7887f5f7d7a4ea2fb82e45_img.jpg\) qeqertarsuatsiaat_kal_final.pdf](#) (3.1 MB)

Qeqertarsuatsiaat pingaarnertut iluseq

Pingaarnertut iluseq

Inissiaqarfíit

2011-mi januaarip aallartinnerani nunaqarfimmi 218-it aalajangersimasumik najugaqarput. 2000-imiilli innuttaasut, ukioqatigiijaaani assigiaqngitsuni tamani, 65+ kisiisa pinnagit taamaaginnarsimasut, malunnaatilimmik ikileriarsimapput.

Naatsorsuutigineqarpoq inissiat allatut ittut pisariaqartikiartuinnarneqassasut, soorlu inissiat utoqqarnut naleqqussakkat, Qeqertarsuatsiaanilu inissianik quleriinni marlunniittumik sanasoqarnissaa kissaatigineqarpoq.

Inissiat 110-upput, taakkunannga tallimat inoqanngillat, tamannalu 5 %-iuvoq. Nunaqarfíup kujataata 'tungaani inissiaqarfíoreersoq tamakkerlugu sanaartorfigineqareerpat inissiaqarfíssamik nutaamik atugassanngortisisoqarpoq. Inissiaqarfíssaq nutaaq kommunimut pilersaarummi matumani attiinnarneqarpoq.

Inuussutissarsiuteqarfíit

Qeqertarsuatsiaani inuussutissarsiornikkut ileqqorineqartut malillugit saarullinniarneq piniarnerlu tunngaviupput. Imartaani aalisarneq siusinnerusukkut annertunerusimavoq tunissiorfiup, talitarfiup allallu nunaqarfimmi aningasaliiffigineqamerinik pilersitsisumik.

Nunaqarfimmi puosit amii tunisaapput. Aamma ammit qitulisarneqarnissaannut piareersarneqartarpuit. Amminilli qitulisaaneq allami pisarpoq. Sannavik allilereerpoq.

Allanngutsaaliugassatut soqutigisat

Allanngutsaaliugassatut soqutigisat eqqarsaataligugit illut allanngutsaaliugassat ingitseqquaannginneri, aamma illup illiuliortaatsikkut iluseeqqaavata sannaatalu ataqqineqarnissaat pillugit aalajangersaasoqarpoq.

Angallanneq, teknikkimut avatangiisimullu tunngasut

Angallannerup pitsaalerulersimissaa qulakkeerumallugu nunaminertamik heliportimut nutaamut atorneqarsinnaasumik inniminniilluni immikkoortitisisoqarpoq, taamaakkaluartoq kommunimut pilersaarusrorffíup iliuani sanasoqarnissaa pilersarutaannigilaq.

Nunaqarfik sapaatip akunneranut ataasiarluni umiarsuaqartarpooq, ullumikkulli Qeqertarsuatsiaat aalajangersimasumik timmisartuussiviungilaq.

Qeqertarsuatsiaat uuliatortumik inaallagissiorfeqarpoq tassungalu atasumik tankeqarfíarluni.

Kiassarneq inissiani ataasiakkani annerusumik uuliamik kiassammik pisarpoq. Taamaattorli suliffissuaq illusisimmaviallu marluk kommunimut pigineqartut Elværkimiit kissamik pilersorueqarput, tamatumalu saniatigut kissartoq kiassarneqartarlutik.

Kommunalbestyrelse isumaqarpoq Qeqertarsuatsiaani suliffissaqartitsinerup annerusumik periarfissai aalisarnermut imaluunniit nunami inuussutissarsiornermik, soorlu assassukkanik ujaqqanillu piimersasiomermik, tunngaveqartumik allamik ineriartortsimikkut periarfissaqarnerusoq. Nunaqarfiallu eqqaami rubiniisorneq aallarnisarmeqarsinnaavoq, 80-inut suliffissaqartitsisinnaasoq.

Immikkoortut ataatsimoorussat

Atuarfik, atuagaateqarfik, meeqqerivik, oqaluffik, peqqissaasoqarfik, allakkerivik, qatserisarfik, innaallagissiorfik, kommunip allaffia, utoqqarnut najugaqarfik, il.il. Qeqertarsuatsiaani nassaassaapput.

Nunaqarfimmi meeqqat atuarfianni 9. klasse tikillugu atuartoqarsinnaavoq. 10.-12 klassini atuarneq Nuummi ingerlanneqartarpooq. Meeqqanut 1.-5. klassini atuartunut paaqqinnittooqarsinnaavoq. Atuarfimmi atuagaateqarfecarpoq. Atuarfiup (B-158) igaffia allanngortigassavaqq minihalimnillu allilerneqamissaa.

Nunaqarfimmi meeqqeriveqarpoq utoqqarnullu najugaqarfearluni.

Inuuusuttu katersortarfimmi klubbertartput. Katersortarfilli asaanerani matoqqasarpooq, taamaattumillu ininik immikkoortunik meeqqat inuuusuttullu ukioq kaajallallugu katersuuffigisinnaasaannik pisariaqartitsisoqarpoq. Kommunalbestyrelsimit sunngiffimmi sammisassaqartitsinermut atugassarinneqartut pitsangorsarneqarnissaannik kissaatit eqquumaffigineqarput, pilersaarusrorfiusumilu katersortarfiup allilemissaa imaluunniit katersortarfimmut tapertassamik minihalimik nutaamik sulissuteqartoqassaaq.

Taseq kaajallugu, arsaattarfik, eqqaavik aamma iliveqarfik sisorartunut qullilersugaavoq.

Qeqertarsuatsiaani imermik pilersuineq ukioq kaajallallugu nunaqarfip kujataani imeqarfimmit pisarpoq. Imeqarfik arfineq marlunik kujasinnerusumiittumik immerneqartarpooq, naqitsivimmiillu imeq ruujorikut qerinaveersakkakut imeqarfimmut (imertartarfiusimasumut), imertartarfinnut tallimanut ringimik attavilerlugu nunaqarfimmit imermik pilersuismut maqinnejqartarpooq. imermik siammarinermut attaveqaatit kingorna imermik pilersuinerup annertusitinneqarnerani atorumnaassapput. Suliffearfiit, tunisassiorfik atuisullu ataatsiakkaat imermut toqqaannartumik attaveqarput. Imeqarfait pillugit killeqarfait aalajangersarneqarput.

Igitaniit anartarfilerinerimullu aaqqissuussaqarpoq. Igitat eqqaaviup eqqaani nunaqarfip ikuallaaviani ikuallanneqartarpooq ingerlalluartumik. Eqqaavimmi ikuallanneqarsinnaangitsunut inissaq killeqarpoq, soorlu minguit, savimerngit, il.il. savimerngit Nuummumt saviminernut eqqaavimmut ingerlateeqqinnejqartarpooq.

Anartarfiiit katersorneqartarpooq nunaqarfiallu avannaata kangianut imaanut iginneqartarlutik. Nunaqarfimmi illunit inigineqartunit 100-nit illut 90 imeqarput kuutsitakkamik 14- innaat tankeqartut.

Tasiilaq

Tasiilaq 1977-imiilli inuttuseriapiroorsimavoq 85 %-it sinnerlugit, ullumikkullu illoqarfimmi 2.000-it missiliorlugit najugaqarput. Taamaammat kangiata sineriaani illoqarfuit aallaavigigaaat takuneqarsinnaavoq, sutigut tamatigut ineriarternermut qitiusoq, ammali attanneqarsinnaasumik inuttusiarternerup sularinissaa annertuumik unammilligassaralugu.

Immikkoortuni ukunani periusissaq, qulequttat, illoqarfimmumut qitiutinneqartut allaaserineqarput.

Inoqarfimmi inuiaqtigii ilisarnaataat aaneqarsinnaavoq uani: [tasiilaq_kal_ny.pdf](#) (4.4 MB)

Mittarfik

Piffissami aggersumi mittarfiup Kulusumuit Tasiilamut nuunneqamissaa amma sumi inissinnissaa pillugu aalajangiisoqassaaq. Aalajangineq illoqarfiup ungasinnerusoq isigalugu pilersaarusiornissaanut periusissamut pingaaruteqarluinnartussaavoq. Tamanna tunngavigalugu piffissami aggersumi, Assartuussinermut isumalioqatigissitap isumaliutissiissutaani innersuussutigineqartutut, illoqarfiup kujataani mittarfiup inissinneqarnissaa sulissutigineqassaaq. Illoqarfimmut qanittumi inissiineq illoqarfiup ineriartortinnissaanut periusissatut toqqarneqartumut naapertuunnerussaaq, tassani illoqarfiup kujammut ineriartortinneqarnissaa eqqarsaataammat.

Illoqarfiup kujataani mittarfeqarfiusinnaasoq

Illoqarfimmik piujuartitsineq eqqarsaatigalugu ineriartortitsineq

Ungasinnerusumut isigisumik illoqarfiup pilersaarusiorneqarnissaanut periusissaq

Nutsertuarneq inuttusartortitsivoq Tasiilallu ungasinnerusoq isigalugu illoqarfittut ineriartortinnissaq pillugu periusissaqamissaq pisariaqartinneqarpoq. Illoqarfik ullumikkut, ukiuni 12-ini tulliuttuni, inissiallassatut naatsorsuutigisaasunut 225 missaannittunut inissaqartitseqqatarpoq. Illoqarfik siunissami inuussutissarsiornikkut iliniarmermilu pingaaruteqalissagaluarpat inissiat saniatigut attuuffiit assigiinngitsut allat aamma inissaqartinneqartariaqarput.

Illoqarfiup inissiaqarfuit naammattut pilerartullu tunniussinnaasariaqarpai, massakkullu avannaata tungaani atugassiissutigineqartut anori silalu eqqarsaatigalugit pitsaanerpajunggillat. Illoqarfiup kujammut kimmullu ineriartorfissa nunamik aammarkimik pilersuiffiup eqqaani isumannaallisaanermut killeqarfimmik killeqarmat illoqarfiup ungasinnerusoq isigalugu ineriartortinneqarnissaanut periusissap, piviusorsiortumik ineriartortinneqarsinnaasunik tikkusuusumik, aallartinneqarnissaas assut pisariaqartinneqarpoq.

Illoqarfiup ungasinnerusoq isigalugu ineriartorfigisinnaasaani siullermik imeqarfiup/tatsip nassakkut inissisimaaffia aamma mittarfiup siunissami inissisimaaffissaa apeqquutaalluinnarput. Nukissiorfiit illoqarfiup imermik aamma inaallagissamik pilersomeqarnera pillugu aamma Namminersorlutik Oqartussat mittarfiup inissisimaaffissaa pillugu oqaloqatigineqalissapput, ungasinnerusoq isigalugu piviusorsiomerusumik periusissaqamissaq angujumallugu.

Kommunimi immikkoortoqarfittut kisiartaalluni illoqarfiup ineriartortinnissaanut periusissaq avataanait pisut soorlu aatsitassarsiorerit apeqquataatinagait oqaasertalersorneqarsinnaavoq. Tassa imaappoq, periusissaq erseqqissumik, paatsoorneqarsinnaamngitsumik aamma patajaatsumik oqaasertalersorneqassasoq. Patajaannerulersikkumallugu ineriartortsinermut periusissami illoqarfiooreersup periarfissaqarfisigut piujuartitsineq eqqarsaatigalugu attanneqarsinnaasumik eqitertinneqarnissaanik malitseqartinneqassaaq.

Piujuartitsisumik ineriartortitsineq

Tunumi ineriertortitsivik

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersarusiorfissami suliassai:

- Illoqarfip inuttusiaartuinnarnissaal sulissutigissallugu, annertusiartornerlu attanneqarsinnaasumik akuliutsineqarluni
- Tunumi inuussutissarsiutaasinnaasunik qularnaatsunik pitsaasunillu neqerooruteqartuarsinnaanerup sulissutiginissaa

Tasiilap illoqarfia pinngortitaasutsimigut Naasuliartarpip eqqaatigut illoqarfiiit immikkoortuinut marlunnut avinneqarpoq. Kujataata tungaani inissiaqarfepaqpoq inuussutissarsiuteqarfarluni, teknikkimut immikkoortoqarpoq eqqaavissuartalimmik, heliporti immallu eqqaani immikkoortoqarpoq sukisaarsaarfiusumik. Avannata tungaaniipput qiterisaqarfiiit marluk, umiarsualivik inuussutissarsiuteqarfillu, inissiat suliffearfillu.

Iluseq pingaerneq immikkoortullu qitiutinnejartut

Tasiilaq Tunumi ineriertortisiviuvooq

Ukiuni kingullermi 30-ni illoqarfik namminersorulermerup eqquunneqamerata kingorma inuttussutsimigut amerleriaateqarpoq. Nuummut assersuunneqarsinnaasumik. Illoqarfik 1977-imiilli marloriaammik inuttuseriarpooq, taamatullu ineriertorneq siunissami taamaaginnarnissaal ilimanarluni. Nuummut assersuukkaanni illoqarfik inuuniarmikkut assut unammilligassaqarpoq suliffillu ikilartiunartut.

Tamanna tunngavigalugu ersarippoq illoqarfip Tunumi ineriertortitsivittut toqqarneqartariaqarnera. Taamaattumik illoqarfimmut atomeqartut tamarmik ungasinnerusoq isigalugu aamma attanneqarsinnaasumik ineriertortitsiuarnissaq eqquunaffigineqassapput. Taamaattumik sulissutigineqassaaq:

- Sumiifimmi inuuniarmikkut unammilligassat suliarineqartarnissaat aamma illoqarfik ineriertorfijuartoq aallaavigalugu
- Takomariaqarmermi inuussutissarsiormermilu ineriertortinnejarsinnaasut illoqarfik qiteralugu ineriertortinnejarsinnaanerisa periarfissarissaarnerulermissaat
- Illoqarfip ungasinnerusoq isigalugu ineriertortinnissaanut periusissaq suliarineqassaaq, piviusorsiortumik ineriertortinnejarsinnaasunik toqqaasoqarluni
- Illoqarfiooreersoq periarfissaatigut eqiterinnejassaaq
- Illoqarfip naammattumik aamma pilerinartunik inissiaqarfepqarnissa

Periusissaq taanna siullertut ungasinnerusoq isigalugu kommunimut pilersarusiormermi illoqarfip ineriertortinnissaanut periarfissat piffissaqarlurnilu suliaqarnermik kinguneqassaaq, pilersaarasiat illoqarfip inissisimaneranut qaffaataasussat ilanngullugit – mittarfip inissisimissa aamma ilinniarfiit inissisimaneriniit illoqarfip qeqqanik aamma inissiaqarfinnik gaffassaanernut aalajangiinerit tamarmik.

Tasiilap Tumi ineriertortitsivittut aamma Tunumi inuussutissarsiutinut ilinniarfinnun takomariaqarmermilu qitiusutut ineriertortinnissa imatut tunngavilermeqassaaq:

- Ilinniarfissanik neqeroorutit nukittunerulersillugit (assersutigalugu ilinniarneritungorniarfik, takomariaqarneq pillugu inuussutissarsiutinut qaffasissumik ilinniarfik, inuusutunut ilinniarfiit imaluuniit efterskole) aamma nunap immikkoortuanit atuuffiit (soorlu aallarnisaaffik aamma nunap immikkoortuanit orniinneqarsinnaasumik ineriertortitsineq)
- Takomariaqarmermi inuussutissarsiuteqarneq nukittorsarumallugu illoqarfip avatangiisaanik qaaqquserpalaartumik ineriertortitsineq

Mittarfip Kulusumit Tasiilamut nuunneqarnissaanik sulissuteqarneq

Sammisat

Immikkoortumi uani sammisat arlallit, ataatsimut isigalugu illoqarfimmut sunniuteqartussat nassuiardeqarput.

Nunaannaq

Kommunalbestyrelsi pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaalioriarpooq:

- Asimi nunaminertat pilersaarutaanngitsumik atorneqarnissaasa pinngitsoortinniamissaa
- Namminersorlutik Oqartussat asimi soqtigisaasa pilersaarusiormermut atatillugu isumaginissaasa qulakkeernissaa

Kommuneqarfip kommunimut pilersaarut manna aqqutigalugu asimut atatillugu pilersaaruuisornermut oqartussaaneq tiguaa. Tamanna annertunerusumik [uani](#) atuarneqarsinnaavoq.

Nunaannaap immikkoortuisa ilaat

Tasiilap eqqaani asimi nunaminertat arlaqartut sunngiffimi atugassat illuaqqanut aamma illunut aasarsiortarfinnut atugassanngortinneqarput:

- Nunap immikkoortuata ilaani marlunni, Ilkatsimi (nunap immikkoortuata ilaa K5) aamma Qernevartivini (nunap immikkoortuata ilaa K6), tassaasut Tasiilami nunaqarfittuinuerutsitat
- Saqqisikuimmi Tasiilap eqqaani (nunap immikkoortuata ilaa K7)
- Imarsivik, Tasiilaq (nunap immikkoortuata ilaa K8)

Nunap immikkoortuisa ilaat taaneqartut killeqarput aamma kommunimut pilersaarummi sunngiffimi atorneqartartunut illuaqqanut aamma illunut aasarsiortarfinnut atorneqartussatut toqqagaapput:

Tunumi sineriammi qeqertat arlaqartut qimminut naatsorsuussaapput. Taakkut toqqagaapput nunap immikkoortuiniut savaateqarfittut, nunalerifflittut, imaanik atuiffittut, orpinnik naatisivitut, qeqertatut qimmlivitut il.il. atorneqartutut toqqagaapput. Qeqertat tamarmik makkunangna ilaqrput:

- Tasiilap eqqaani qimmliviit (nunap immikkoortuata ilaa M2)

Nunap immikkoortuisa ilaat uku teknikkimut aamma angallannermut il.il. atorneqartussatut toqqagaapput:

- Aammangaap eqqaani erngup nukinganik innaallagissiorfik Tasiilamik innaallagissamik pilersuisoq (nunap immikkoortua N3)

Asimi nunap immikkoortui allat kommunimut pilersaarummi nunap immikkoortuisit illuliorfigineqaqqussaanngitsutut toqqagaapput:

- Nunap immikkoortui Tasiilamit, nunaqarfinit aamma qulaani taaneqareersunit nunap immikkoortuinit allatut atugassatut siunertaqartunit 5 kilometerit iluanni ungasissusilimiittut nunap immikkoortuinut atorneqartussaanngitsutut toqqagaapput (nunap immikkoortua O3). Nunap immikkoortui atorneqartussaanngitsutut immikkoortinneqartut tassaapput nunap immikkoortui innarlerneqanngitsut imaluunmit innarlerneqanngingajattut illuliorfigineqanngitsut aamma sanaartorfigineqanngitsut.
- Asimi nunap immikkoortui allat inuilaarsuartut toqqagaapput (nunap immikkoortua O4)

Qorsooqqinnersaqarfiiit ilusaat

Kommunalbestyrelsi pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliormiapoq:

- Illoqarfimmi illuliorfigeqqusaanngitsut sunngiffimmi ornigartarfissatut pilersarusiuunmissaat

Illoqarfimmi sunngiffimmi ornigartarfefeqarnissap pilersaarsiornissaa

Pingaartuuvoq illoqarfimmi sunngiffimmi ornigartarfefeqarnissaq pillugu ataatsimut pilersaarsiortoqamissaa, tamatuma annerulersinnera illoqarfip illuliorfigeqqusaanngitsunut immikkoortaqarfisa ajorerulersinnissaannik kinguneqannginassammat. Pilersaarutip sularineqarnera qulaani kortini takutinnejartuni aqqusernit pisuinnarfinit qorsunniit pingasunit aallaveqartinneqassaaq, taakkunangga ataaseq, Naasuliartarfik, pingarnerusutut, illoqarfik marlunnik immikkoortaqalersillugu, aamma qimmeqarfik nutaaq avannaani aamma nuannaariartarfik piooreersoq kujataani taakku marluullutik aamma ilutsimikkut sineriak sinerlugu attaveqalersillugit. Ilutigalugu qorsoqarfinnut pilersaarut illoqarfip qeqqani qitiusoqarfinnut sunngiffimmi ornigartarfiiit attaveqaatinut ilapertutaassaaq.

Sukisaarsarnermut pilersaarutip tunngavii – qorsooqqinnersaqarfiiit aamma attaviiit

Qiterisaqarfíit ilusaat

Maannakkut Tasiilami qitiusoqarfíit illoqarfíup avannaata tungaani inississimapput, tamatumani aallaaviulluni illoqarfíup qeqqa oqaluttuassartalik, taanna ullumikkut illoqarfímmi qitiusoqarfíit marluusut aapparaa. Illoqarfíup ilaani taanna umiarsualivimmiit qummut sivingarnít ivigallit atuarlugit ingerlavoq. Illoqarfíup ilaani tassaniípput illut “Angmassalimmi ajoqersuiaortitat niuertoqarfíullu” 1890-ikkut naalerneranni pilersinneqarneraneersut. Illoqarfíup ila tamanna eriagisassanut ilaavoq sukumiinerusumik allaaserineqarpooq immikkoortumi illoqarfíup immikkoortui eriagisassat. Illoqarfíup ilaani tamaani pisortat suliffeqarfíi arlallit inississimapput.

Qitiusoqarfíup aappaa illoqarfíup avannaata tungaaniíppoq illoqarfíullu qitiusoqarfíata oqaluttuassartallip avannamut kitaani inississimalluni. Tamaanga inissineqarsinnaapput illoqarfímmi ingerlatsivissat sanaartornikkut illoqarfíup qitiusoqarfíianut oqaluttuassartalimmut angivallaartut. Ingerlatsiviiit arlallit soorlu atuarfík, timersortarfík, napparsimavik aamma Pilersusoq sumiiffimmi maanna inississimareerput.

Qiterisaqarfíit ilusaat

Illoqarfíup ilaata kujataata tungaaniíttup alliartortinnejnarneranut atasumik kommunimut pilersaarummi matumani qitiusoqarfíssaq nutaaq toqqarneqarpooq, sisorarluni majuartarfíup aamma arsaattarfíup eqqaa aallaavigalugu. Tamaanngaanit illoqarfíup ilaa kujasinnerusoq ilaatigut sullinneqassaaq.

Angallannerup ilusaa

Kommunalbestyrelsi pilersaarutissap ingerlanneqarnerata nalaani makkut sulissutiginiarpai.

- Aqqusineq illoqarfíup kujataata tungaata aamma avannaata tungaata akornanniittooq pitsanngortinnejassaaq
- Umiarsualivimmút aqqusineq nioqqtissanik aamma containerinik assartuisarnerit eqqarsaatigalugu pitsanngortinnejassaaq
- Aqquserngít maannakkut atorneqartut pitsanngorsarnejassapput iluarsanneqarlutik

Aqqusineqarneq inerartornermut malinnaasinnatilerlugu annertusarneqassaq

Tasiilap inerartortinnejarnissaamut piumasaqaataavoq aqqusineqarnerup atorneqartup annertusarneqarnissaq. Iluliorfíssat aamma inuussitissarsiutlinnut sumiiffit maannakkut sumiinerannut attuumassuteqanngitsumik paasinarsitinnejassaaq aqquserngup illoqarfíup kujataata tungaata aamma avannaata tungaata akornanniittup qanoq iliornikkut pitsanngortinnejarnissa – maannakkut piusoq allilerlugu imaluunniit nutaamik uiarterilluni aqqusinniomikkut imaluunniit taakku marluk. Tamatuma saniatigut umiarsualivimmút aqqut nioqqtissanik ingerlatsisarnermut pitsaanerusoq pilersinnejartariaqarpoq.

Illuqarfíup ilaani aqqusineq tunngavimmigut illuinnaatigut ingerlaarfíssatut sanaajuvoq, illoqarfíup kujammút kangiani heliportimiit illoqarfíup avannaatungaani timersortarfíup tungaanoortoq. Ungasinnerusoq isigalugu aqqusineq kaajallaaffissaq atorlugu illoqarfímmut atassusiinissaq eqqarsaataavoq.

Inuutissarsiutit ilusaat

Kommunalbestyrelsi pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliormiarpooq:

- Avatangiisit aamma ikuallaaveqarnerup piujuannartitsinissamik tunngaveqarnerunisaat sulissutiginiarpaa

Illoqarfip inuussutissarsiutit sumiiffiat aamma teknikkeqarnerup sumiiffia eqqarsaatigalugit inissaqarluarpoq. Sumiiffit taakku amerlanersaat illoqarfip kujataata tungani inississimapput aamma annerusumik minnerusumilluunniit ineqarfinnut nigersimapput. Illoqarfip umiarsualiveqarfia qooqqup avannaaniippoq illoqarfip qeqqanat qoaluttuassartalimmuit atluni. Inuussutissarsiutit sumiiffi kujammut allineqarsinnaapput kisianni taamatut alliliinissaq maannakkut pilersaartaangilaq.

Akerlianik maannakkorpiaq Tasiilami eqqakkanik passussineq illoqarfip angissusiannut aamma pingaruteqassusianut naleqqutinngilaq. Avatangiisit aamma ikuallaasarmeq piujuannartitsinermik tunngaveqarnerulertinnejassapput, ilaafit sungiffimmi ornittakkat aamma nuannaariartarfik kiisalu umiarsualivik orniginarerusutut isikkoqalersillugit. Maannakkorpiaq aqqiniarneq sulissutigineqarpoq eqqakkanik immikkoortiterineq, eqiterineq aamma Danmarkimut nassiussisarnermut tunngasoq.

Inuussutissarsiuteqarfinnut iluseq: Tungjortoq = immikkoortut B-t, suliffissuaqarfii, ammukaartut = immikkoortut E-t, immikkut atuineq – teknikkeqarfii

Sumiiffiit eriagisassat

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaalioriarpoq:

- Nuunnguup ilaata imaluunniit tamakkerlugu eqqissisimatinneqarnissaanut pisariaqtitsinerup aamma periarfissaqarnerup paasiniarnissaal

Tasiilami allanngortinneqaqqusaanngitsunik arlalinnik aamma illututnik eriagisassanik peqarpoq. Illutut amerlanerpaartaat illoqarfiusup qeqqani sumiiffimi eriagisassaqarfiusup iluaniittuupput.

Ataani illutut allanngutsaaliugaapput:

- Kastellet (B-51), aamma Ukiisarfittut taaneqartartoq
- Palasip illua (B-42)
- Niurtup illua/napparsimmavik (B-47)
- Oqaluffik, maannakkut katersugaasivittut atututtoq (B-41)
- Ikortip illua taaneqartartoq "Skæven" (B-48)

Ataani allassimasut eriagisassaapput:

- Naalakkap illua (B-30)
- Naalakkap illuata quia (B-54)
- Naatsiaasivik, maannakkut katersugaasivimmit atorneqartoq (B-29)
- Ilaqtarinnut illu Pilersuisup avannaatunginnguaniiittoq (B-32)
- Kapellet, katersugaasivimmit atorneqartoq (B-59)
- Raatiulerisup illua (B-6)
- Aamarsuaasivik (B33)
- Umiarsualiorfik 1899-imeersoq (B35)
- Ajoqip illua (B55)

Kultuurikkut kingornussat qitiutinnejqarar: 1: illoqarfiusup immikkoortortaa eqqissisimatitanik aamma eriagisassanik illulik,

(Qorsuk=Illut eqqissisimatit, Aappaluttot=Illut allanngutsaaliukkut)

2: atorneqartussaanngitsutut immikkoortitaq, tassani qanganitsanik peqarmat aamma takornarianut kulturikkullu aqqissuussinernut atorneqartarmat

Piffissami aggersumi nuunnguaq pillugu pilersarusioraqassaaq, tamatuma qulakkiissavaa tamatuma assigiiungitsunut atorneqarsinnaanerata ataatsimoortinnejqarsinnaaniassammata, aamma tamatuma ilaata imaluunniit tamanna tamakkerlugu eqqissisimatinneqarnissaal siunertalarugu. Tamanna ullumikkut nuannisartarfittut aamma tupertarfittut atorneqartarpooq, ilutgalugulu ilisimaneqarpoq tamaani qanganitsanik peqarma. Ataatsimut pilersarusioromeq isumaliutersutinik ilaqaasaq qanoq tamatuma illoqarfiusup qorsooqqissortaata pilersarusiorneqarneranut ilaatinneqassaaq, assersuutigalugu pisuinnarnut aqqusineeqqat qanoq tassuunaqqutinnejqarnissaat aamma aqqusineeqqat illoqarfimmut toqqaannartumik atalersinnejqarnissaat.

Aammattaaq illoqarfiusup immikkoortuata A3-p annertunerpaartaat GTO-p illuutaanik affarleriinnik 1960-ikornisanik typenik assigiiungitsorpassuarnik, illoqarfintnut tamakkuniinga sanaartorfiusimasunut allanut sanilliullugu assigiiungiaarnerujussuarnik, sanaartorfiusimasuuvooq. Tamaani aammattaaq nammineq sanaanik illunik eqimattanik peqarpoq typenik "Igdloput 78"-ink. Sanaartorfik tamanna isikkumigut assigiiarorfujussuuvooq aamma arajutsisassaangngitsumik nammineq sanaanik illoqarfittut illoqarfimmi immikkoortortaalluni angisoog. §3 Nalunaarut nr. 3 30. oktober 1991-imeersoq malillugu tamanna sanaartorfik eriagisassaavoq, tamannalu sukumiisumik pilersarusiormermi peqissaarullugu nalilorsorneqassaaq sanaartorfik tamanna tamarmi eriagisassatut toqgarneqassanersoq.

Illoqarfimmi immikkoortortat qitiutinneqartut

Kommunalbestyrelsi pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliormiarpooq:

- Sulissutigissallugu Tasiilami illoqarfiuup qeqqata ornigianartutilernissa naammattunik neqerooruteqarfiusumik

Illoqarfiuup immikkoortui marluk qitiusoqarfait

Illoqarfiuup immikkoortui qitiutinneqartut tassaapput nunap immikkoortui, tamaani maannakkut ineriarforfiusinnaasutut oqaluuserisassaasut, aamma kommuneqarfimmit nailiiffingineqartut kommunimut pilersaarusiornissami immikkut pilersarusiorfigineqarnissamut qitiutinnissamik pisariaqartisut. Illoqarfiuup immikkoortui qitiutinneqartut maannakkut illoqarfioresup eqikkarneqarneqarnissaanut ataatsimut pilersaarusiornissamit aallaaveqarpoq. Tulliuttut illoqarfiuup qeqqani immikkoortortut qitiutinneqartussatut toqqagaapput:

1. [Illoqarfiuup qeqqa orniginartog](#) – illoqarfiuup inoqannginersartai marluk qitiutillugit illoqarfimmik kusassaaneq
2. [Tasiilap kujataa](#) – immikkoorttap illuliorfigineqarsimasup pitsanngorsamissaa aamma nutaamik sanaartornissaq

Tasiilap Kujataa

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaalioriarpoq:

- Illoqarfip kujataa tungaata pitsanngorsarnissaata pilersarusiormissaa

Tasiilap illoqarfia immikkoortua Naasuliartarfip kujatinnguaniittup annertunerpaartaa marlunnik illuliorfigineqarsimassuuvoq illoqarfip immikkoortuata eqqaani maannakkut arsaattarfefqarfiusumi aamma sisorarluni majuartaateqarfiusumi.

Illoqarfip ineriertortinnissaanut pilersarummut pingaarmarpaamut ilaallugu piffissami aggersumi illoqarfip kujataatungaa ineriertortinneqassaaq, taamatut naatsorsuutigisamik innuttaasut amerliartortut inissaqartinnissaannut piareersimanialrungi. Arsaattarfip aamma majuartaatip eqqaa illoqarfip kujataatungaani immikkut qitiusoqarfittut atussaaq, aamma tamatuma eqqaa nutaanik aamma pioreersunik illuliorfinkkun sanaartornikkut illoqarfittut ineriertortinneqassalluni.

Maannakkut pioreersut illuliorfigineqarsimasut pitsaanelersinnissaannut eqiternerulersinnisaannullu suliaqartoqassaaq, tassunga ilanngulligit immikkut erngup eqqakkap aqqutai tamaani suliarineqassallutik. Aammattaaq piffissami aggersumi illoqarfip immikkoortua kujammut kangimut aamma kujammut kitaanut annerulersinnejassaaq, tamaani illuliorfissat marluk nutaat qitiusoqarfissamik nutaamik tapertaatinnejeqartussat sanaartorfingineqassallutik. Kiisalu piffissaq ungasisoq eqqarsaatigalugu sisornermi majuartaatip kujataa anginerulersinnejassaaq, tatsip imeqarfiusup killeqarfia mikinerulersinnejassappat imaluunniit peernejassappat. Illoqarfip immikkoortui tulleriiaarlugit ineriertortinneqassapput kortimi taaneqarnerisigut tulleriiaaraluni.

*Inissiaqarfioereersunik pitsanngorsaaneq
1: qiterisaqarfissaq, arsaattarfioereersoq, sisorartunut
majuartaat; 2: kuuffissuaq / immikkoortunik A2 aamma
A3-mik annertusaaneq; 3: A11-mik annertusaaneq; 4: A10-
mik annertusaaneq; 5: Imeqarfimmuit killeqarfik
nuunneqarpat tamanna inissialiorfiusinnaavoq*

Illoqarfiup qeqqa orniginartoq

Illoqarfik 1: Tasiilap qiterisaqarfiani orpiliap inaata kusassarnissaa aallartinneqassaaq.

1: Katersortarfik, 2: Filateli, 3: kommunip allaffia, 4: qatserisartoqarfik, 5: oqaluffik aamma: immikkoortoq allanngutsaaliugaq illunik allanngutsaaliukkanik eqqissisimatitanillu pilik, tikkut: pingaarnertut angallaifiup ingerlaarfia

Illoqarfik 2: Tasiilap qiterpasissuata Pilersuisup eqqaata kusassarnissaa aallartinneqassaaq.

1: Tasiilap atuarfia, 2: inuussutissarsiu, 3: Pilersuisoq, 4: hali, 5: suliffeqarfii, ammukaartulik: inissiat, tikkut: pingaarnertut angallaifiup ingerlaarfia

Illoqarfimmik kusassaaneq illoqannginnersat qitiutut marluk kusassarneqarnerisigut

Illoqarfiup sunniuteqarnera aamma ineriertortitsinissamut pilersaarutaareersumi pingartaaruvoq illoqarfiup qeqqata qitiutinnejarnissaa, taamaaliorakkut orniginartuittuamissaa aamma kajungernartuittuamissaa piissammat. Ataatsimut pilersaarutornerup qulakkiissavaa illoqarfiup qeqqanik omiginartinnejartumik illoqarfik neqerooruteqamissaa naammattunik atuuffissanik inissaqtitsisumik.

Piffissami aggersumi aallaqqammut illoqarfiup immikkoortui marluk qitiutillugit illoqarfimmik kusassaaneq pillguu suliaqartoqassaaq:

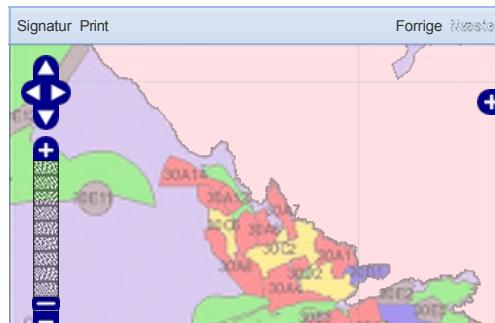
- Tasiilap qeqqani ‘orpiliaqarfik’ Katersortarfimmik, Filatelimik, kommunip allaffianik aamma qatserisarfimmik ungaluneqarpoq. Ammattaaq tamanna illoqarfiup immikkoortuanut eriagisassamut, arlalinnik illuutinik eriagisassaqarfiusumut killipoq. Illoqannginnersap tamatuma allanngortitemissaa avatangiisiniq tamakkuningga aallaaveqassaaq illoqannginnersap illoqarfimmi kulturikkut pisunut aallaaveqarfiusinnaasunngortinnissaa pitsaenerulersillugu.
- Illoqarfiup qeqqata avannaata kitaani orpiliaqarfup eqqaani illoqannginnersaq qitiuffiusoq Pilersuisup eqqaani inississimavoq, tamanna illoqannginnersaq allanngortinneqassaaq illoqarfiup inuusuttaanut susassaqarfittut atorneqarsinnaanera pitsangorsarniarlugu.

Immikkoortut ilai

Ammassalik kommunimut pilersaarut 2005-2016-imini kingornalu kommunimut pilersaarummut tapiliussami immikkoortut ilaantuut pingaarnertut aalajangersakkat (kommunimut pilersaarumi killilfersuutit) ingerlateeqiinarnikkupput.

Aalajangersakkat annikitsumik iluarsiivigineqarput, ilusaa Inatsisatut inatsisaat nr. 17-imi (pilersaarusrusiorneq aamma nunaminertamik atuineq pillugu inatsit), § 20-mut naapertuutunngorlugit. Aamma nalinginnaasumik aalajangersakkat aalajangersakkant pingaarnernut sukuuniisunut ilanngunneqarput.

Immikkoortut ilaasa killeqarfegartinnerat
ataasiakkaani annikitsumik allannguiffigineqarput, Tasiilap illoqarfiani qitiutinneqartunut attuumassuteqartut.

Illoqqortoormiut

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersarusiorfissami suliassaa:

- Sumiiffimmi inuiaqatigiit imminut napatittut attakkumallugit periarfissanik paasiniaaneq

Sumiiffimmi inuiaqatigiit imminut napatittut

Eggaani nunaqarfinniit 2006-imiilli nutsemerup kingoma Ittoqqortoormiut nutaamik atugassatigut tunngaveqalersimavoq annertuumik illoqarfimmiut nutsemerulersmallutik. Avinngarusimasumi inissisimanermigut, inoqarfimmut qaniinnermut illoqarfik 800 kilometerinik ungasitsigisumi, kommunimi nunaqarfinnut unalligassaqarnerpaanut ilaavoq. Tamatuma kinguneranik piffissami aggersumi ileqqut malillugit kommunimut pilersarusiorneq assut killilimmik pisinnaavoq.

Illoqarfimmut periusissami periarfissat aallaavagineqassapput inuiaqatigiit imminut napatittut attatiinnarumallugit ineriertortikkumallugillu arlallillu piviusunngortinneqarsinnaanerat assigiinngiaarput:

- Siullermik ”inerisitat atsissumiittut” suliassat arlallit ilisimaneqartut – illoqarfip qeqqani illut allanngutsaaliugassat marluk iluarsanneqartariaqarput, allallu sanaartugassat soorlu qeritisivik, ungdomsklub puttasumullu ikaartarfik nutaaq aallartinneqartariaqarput
- Inuuniarnermi periarfissat aamma illoqarfip avatangiisaata pitsangomerisigut nunaqarfinnut politikkit Ittoqqortoormiunut aamma atutissapput
- Iliuuseqarnermut ilutigitillugu nunassittariaaseq pillugu misissueqqissaarneq aallartinneqassaaq, illoqarfip aamma ungasinnerusoq isigalugu imminut napatinarnissaanut periarfissat paasiuumallugit
- Nunap eqqissimmatitap eqqaani, Ittoqqortoormiuni, Jørn Riel Landimi aamma sakkortuunut takornariaqartitsineq pillugit takornariaqarnikkut periarfissat paasiniarneqassapput pitsaanerpaamillu atorneqarlutik
- Piniamermi aalisarnermilu periarfissat misissomeqassapput pitsangorsarneqarlutillu.

Illoqqortoormiut

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersarusiorfissami suliassaa:

- Sumiiffimmi inuaqatigijit imminnut napatittut attakkumallugit periarfissanik paasiniaaneq

Illoqqortoormiut pinngortitap nammineq ilusaatigut qorukkut imeqarfiup tungaanoortukkut illoqarfiup immikkoortuimut marlunnut avinneqarpoq. Immikkoortumi kitaaniittumi illoqarfiup annersaa inissismavoq, umiarsualivik, qiterisaqarfik, inissiaqarfik, teknikkimut inuussutissarsiornermullu immikkoortut. Kangianiittumi inissiaqarfecqarpoq, teleqarfearluni, inuussutissarsiuteqarfecqarpoq annikitsumik aamma kommunip teknikkimut immikkoortua tassaniippoq kommunip eqqaavissa ikuallaavillu tamaaniikkamik.

Inoqarfimmi inuaqatigijit ilisarnaataat aaneqarsinnaavoq uani: [ittoqqortoormiut_kal_ny.pdf](#) (3.2 MB)

Illoqqortoormiut pingarnertut iluseq

Pingarnertut iluseq

Inissiaqarfii

2011-mi 1. januar Ittoqqortoormiuni aalajangersimasumik najugallit 472-iupput. Ukiut kingullit ingerlanerini inuttutsutsikkut assut ikileriaeateqartoqarpoq, taamaaginnarnissaalu naatsorsuutigineqarpoq.

Illoqarfiup inissiaqarfii amerlanerit illoqarfiup kitaani qitiupput. Inissiat tulluartumik illoqarfiup ataatsimoorussanut immikkoortuisa angisuut marluk akomgini inissismapput. Inissiat ikittut kingorna avannata tungaani sananeqarput soorlu aamma qorup kangiani inissiaqartoq.

Inuttutsutsikkut aamma inuussutissarsiornimikku ineriertorneq tunngavigalugu communalbestyrelsimit naillerneqarpoq illoqarfimmi nunaminertaniq nutaanik inissianut siunetalinnut atugassiisoqarnissaas pisariaqanngitsoq.

Ataatsimoorussanut immikkoortut

Illoqarfimmi ataatsimoorussat ataatsimut isigalugit inissismalluarput immikkoortunut marlunnut avinneqarsimallutik. Qorup paavani umiarsualivimmut atasumi immikkoortumiippuit pisiniarfii, banki, oqaluffik, katersugaasivik aamma sananvik atuarfittalik, suliffeqarfik eqqannguuilni minihali. Illoqarfiup kujammut kitaata nuuani ikerasaap tungaa ataatsimoorussaqarfip aappaq inissismavoq pisortanit ingerlanneqartut soorlu kommunip allaffia, katersortarfik aamma napparsimavik kiisalu politeeqarfik qatserisarfillu tamaaniillutik.

Inuussutissarsiuteqarfii

illoqarfiup umiarsualiveqarfia inuussutissarsiuteqarfialu qoroq sinerlugu inissismapput teknikkimut immikkoortoq peqatigalugu, tassaniipput imeqarfik innaallagissiorfillu, ilaatigut illoqarfiup kitaaniillutik, tamaani aamma umiarsualivik mikineq inissismavoq. Qoorullu kangiani teknikkimut immikkoortut amerlanerit inissismapput.

Allanngutsaaliugassatut soqtigisat

Illoqarfimmi illut allanngutsaaliugassatut nalunaarsukkat marluk ipput – B33 aamma B36.

Angallannermut, teknikkimut avatangiisimullu tunngasut

Helistop illoqarfiup avannamut kitaani inissismavoq.

Illoqarfik illoqarfiup qiterpasissuani inissismasunit innaallagissiorfimmit aamma apummik aatsitsilluni imeqarfimmit pilersomeqarpoq.

Imikoorut qasertoq nunamut kuutsinneqartarpooq. Ikuallaavik eqqaavilli illoqarfiup kangiani inissismapput.

Umiarsualivik tassaavoq qorup paavani puttasumut ikaartarfik.

Inerartortitsiviusinnaasut

Illoqarfip inerartortigisinaasai illoqarfimmi inunnik isumalluuteqarnikkut, takornariaqarnermi inuussutissarsiormermilu periarfissat illoqarfip immikkullarinnera avinngarusimaneralu pissufugalugit pilersunik tunngaveqarput. Piffissami inuit isumalluutigineqartut nunassittarneq pillugu misissueqqissaarmissami, ataani allaaserineqartoq, paasinaaffigineqassapput.

Takornariaqarnermi periarfissat annerusumik tassaapput:

- Sakkortunut takornariaqarneq Nunamut eqqissisimatitamut aamma Itoqqortoormiut eqqaanni Kangerlussuarmut attuumassuteqarpoq
- Misigisassarsiortunut takornariaqarneq illoqarfimmum aamma eqqaani nunaqarfinnut taamatullu Nunamut eqqissisimatitamut, Kangerlussuarmut aamma "Jørn Riel Land"imut attuumassuteqarpoq

Inuussutissarsiormikkut periarfissat ukununnga attuumassuteqartut:

- Piniarnermik aalisarnermillu inuussutissarsiorneq, fabrikkip tunitsiviup aallarteqqinneqarsinnaanera aamma Arctic Green Food pillugu isumassarsiamik pitsaunerumik atorluaneruneq atorlugit
- Aatsitassanut tunngasut, molybdænimik piaaviup aallarteqqinneqarsinnaanera ilanngullugu
- Inuussutissarsiutit allat avinngarusimasumi inissisimanermut attuumassuteqarput, annerusumik immikkoortumi ilisimatusarnermut centereqarsinnaanera pillugu isumassarsiaq ilanngullugu

Takornariaqarnermi inuussutissarsiormermilu periarfissat misissomeqassapput pitsaunerpaamillu atorluarneqarlutik. Taamaattumik aamma ingerlaavartumik naatsorsuutigingnisamik inerartortoqarsinnaanera nakkutigineqassaqq – annerusumik nutaamik mittarfiliorneq. Peqatigitillugu periarfissat sapimngisamik sumiiffimmut iluaqtissangorlugit atorneqarnissaat qulakkeerneqassaaq – assersuutigalugu sanaartomerri ingerlatsinermilu sumiiffimi najugalinnik sulisoqarnikkut.

Nunassittarneq pillugu misissueqqissaarneq

Kommunalbestyrelsimit nunassittariaaseq pillugu Ittoqqortoormiuni misissueqqissaarneq aallartinneqassasoq alajangerneqarpoq, innuttaasut akuitinneqassapput, innutaasut namminneq periarfissatik sumiiffimmi inuiqatigijumut imminnut napatituntunut tapertaasinnaasut qanoq misigineraat paassiumallugu.

Aalajangiinermut tunngaviuvoq paasineqarmat Ittoqqortoormiut suli inuuniarnikkut, peqqinnissakkut aningaasaqarnikkullu ajornartorsiutinik arlalinnik nalaassimaneqartuartoq piffissap ingerlanerani Namminersorlukit Oqartussanit kommunimillu annertuumik aningaasaliisarnikkut illuanut saatinniarmeqartarsimagaluartumik.

Nunassittarneq pillugu misissueqqissaarmissamut iliuusissanik pilersarusornissaq siuntertarineqarpoq, inunnik ataasiakkaanik ilaqtariimillu illoqarfimmum allamut ingerlateqqinnerinut nutaamillu ingerlalemmissamut ikuisinnaasunik nassuerutigalugu illoqarfimmuni iluamik ilinniamissamut imaluunniit suliffissaqarnissamut periarfissaqannginnera.

Ilutigalugu innuttaasut Ittoqqortoormiuni najugaqaannarusuttut sapinngisamik pitsaunerpaamik isumagineqassapput, nassuerutigineqassaari komunip kommunimi illoqarfit allat sullinneqarnerisa qaffaseqataanik inuiqatigijit ikittuinnaat neqeroorfingeqarsinnaannginnerat.

Nunassittarnermik misissueqqissaarneq tunngavigalugu suliniutit nataat naliliiffigineqarnissaat periarfissaqlissaqq, illoqarfimmuni ilisimatusarnermut centeriorsinnaaneq ilanngullugu, tamatumani Ittoqqortoormiut inissisimanera atorluarlugu nunamut eqqissisimatitamut, ilisimatusartunit tamanit soqtigineqaqisoq, aqqutigineqarsinnaavoq. Ilisimatusarnermulli centerip illoqarfip ullumikkut ajornartorsiutanut tunngaviusumik allannguunavianiingitsoq nalinerneqarpoq.

Nunaannaq

Nunaannarmi immikkoortut ilai

Immikkoortut Ittoqqortoormiut avataani inissisimasut aamma nunaqarfittut atorunnaartut Iterajivit aamma Uunarteq kommunimut pilersaarummi immikkoortutut sanaartorflumgitsutut toqqarneqarput:

- Immikkoortut Ittoqqortoormiuniit 5 kilometerinik ungasissusillip iluani inissisimasut aamma nunaqarfittut atorunnaartut immikkoortutut atorneqanngitsutut (immikkoortup ilaa 05) toqqagaapput. Immikkoortut atorneqanngitsut ilisarnaatigivaat immikkoortut ilaasa allanngortinnejarsimanngiinerat imaluunniit allanngortinnejanninggajavissimannerat sanaartugaqaranit atortoqaranilu
- Immikkoortut allat nunaannarmiittut inuilaatut toqqagaapput (immikkoortup ilaa 06)

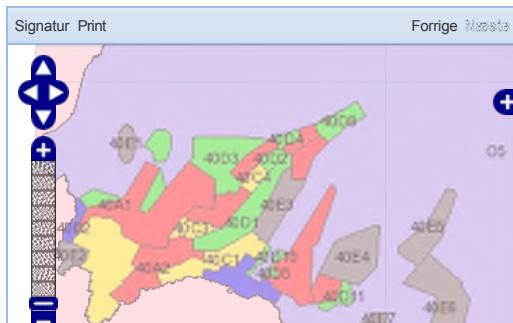

Immikkoortut ilai

Kommunimut pilersaaret 1998-2010 Ittoqqortoormiut
Kommuneani immikkoortut ilaanut pingaarmertt
aalajangersakkat ingerlateeqqinnarnikuupput.

Aalajangersakkat annikitsumik iluarsiivigineqarput, ilusaa Inatsisatut inatsisaat nr. 17-imi (pileraasuriosiameq aamma nunaminertamik atuineq pillugu inatsit), § 20-mut naapertuuttunngorlugit. Aamma nalinginnaasumik aalajangersakkat aalajangersakkanut pingaernermut sukumiisunut ilangunneqarput.

Nunaqarfinnut Ittaajimmiit aamma Uunartumut aalajangersakkat atorunnaarput.

Tunumi nunaqarfíit

Tasiilap eqqaani nunaqarfíit siunissami neqeroorutit – pitsanngoriartortut – Tasiilaamiittut pisariaqtinnerulissavaat. Taamaakkaluartoq aamma immikkut tamarmik assigimngitsunik periarfissaqarnerat ersarippoq:

- Sermiligaap aamma Kuummiut ataatsimoorlutik aalisameq annertuumik periarfissaqarfíigivaat, Kuummiuni peqassuseq tunitsiveqarsinnaaneralu tungavigalugit
- Isortoq sermersuarmut aqqtutit atorneqarpooq
- Tiniteqilaaq nunami assissaqanngitsumi inissisimavoq

Aataatsimut piffissami aggersumi takornariaqarnermi periarfissat misissorlugit sularineqassapput, Tunumilu Tasiilaq qiteralugu siunissami sularineqarsinnaasut aallaavigalugit takornariaqarnerup ineriatortinneqarnissaanut suliniutit ataatsimoortumik pilersaarisorlugit.

Tasiilaq eqqaa

Immikkoortut ilaani allannguinerit

Kommunimut pilersaarut 2005-2016-im, Ammassalik, kingornalu kommunimut pilersaarummut tapiliussami immikkoortut ilaanut pingaarnertut aalajangersakkat ingerlateeqiinnarnikuupput.

Aalajangersakkat annikitsumik iluarsiivigineqarput, ilusaa Inatsisatut inatsisaat nr. 17-im (pilersaarsiorneq aamma nunamin tamik atuineq pillugu inatsit), § 20-mut naapertuutungorlugit. Aamma nalinginnaasumik aalajangersakkat aalajangersakkanut pingaarnernut sukumiisunut ilanngunneqarput.

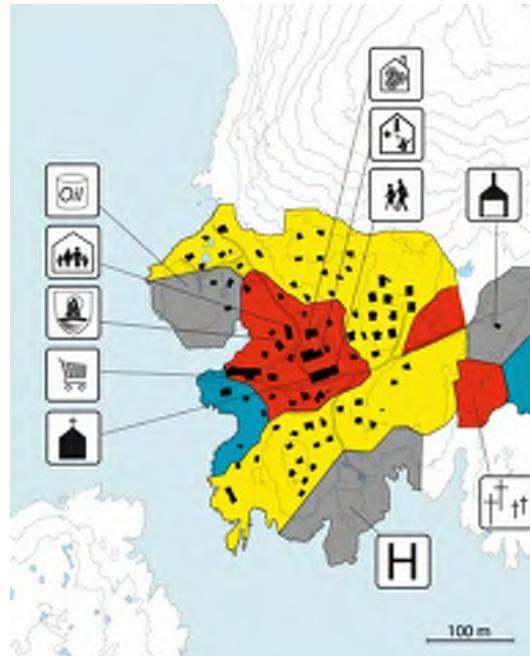
Sermiligaaq

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersaarusrorffissami suliassai:

- Innuttaasut peqataatinnerisigut inissianik iluarsaanerup ingerlaavartumillu aserfallatsaaliuinerup sulisutiginissaa
- Nunaqarfiup qeqqata katersuuffittut atorneqarsinnaalermissa nunaminertanik nutaanik siunissami ataatsimoorfiusunik inissiinikkut
- Tunisisinnaanermut periarfissat umiarsualivimmi qaleralinnut tunissiorfimmik ilaneqarsinnaanerinik sulissuteqarnissaq, imermik pilersuinerup aaqqiivineqarnissaq ilanngullugu

Sermiligaaq nuummi inissisimavoq, kangimugit 40 kilometerit missiliorlugit isorartutigisumik kangerloqarluni, Sermiligaaq Kangerlua. Kangerluk ililiaqarturopq Knud Rasmussenip iigartartuanersunik – tassannga Sermiligaaq ateqaateqarpoq, kangerluk nuannersoq.

Inoqarfimmi inuaqatiguit ilisarnaataat aaneqarsinnaavoq uani: [sermiligaq_kal_ny.pdf](#) (2.3 MB)

Sermiligaaq pingaarnertut iluseq

Pingaarnertut iluseq

Inissiaqarfiiit

2011-mi januaarip aallaqqaataani nunaqarfimmi najugaqavissut 205-iupput.

2000-imiilli inuttussutsikkut 7-16-ini ukiulinni marlunnik ikleriaateqarpoq 65+-imilli ukiullit amerleriaateqarlutik. Inuttussutsikkut taamatut ikleriaateqarneq taamaagimnarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Nunaqarfimmi 70-it missaannik inissiaqarpoq, taakkunanng 16-it missaanniittut inoqangillat, tassalu 23%-ii.

Inuttussutsikkut ineriertorneq tunngavigalugu kommunalbestyrelsimit Sermiligaaami nunaminertanik nutaanik inissianut siunertalinut atugassiisoqarnissa pisariaqangitsoq nalilerneqarpoq. Piffissami pilersaarusrorffiusumi inissianik pitsangorsaanerit, ingitserinerit inissianillu allatut ilusilersuinerit – innuttaasut peqataatillugit – ingerlanneqassapput.

Nunaqarfiup inissiaqarfii avannaata aamma kujataata tungaani naapertuuttumik inissisimapput, tamanna qiterpasissumipoq umiarsualiveqararluni immikkoortoqarlunilu ataatsimoorussanik. Nunaqarfiup qeqqata kitaani 2 ha-ip missaannik annertutigisumik nunaminertamik inimminisoqarpoq, piffissap pilersaarusrorffiusup iluani inissialorfiusinnaasumik. Taaku saniatigut inissiaqarfiovereersuni inissiat ataasiakkaat naleqqussarlugit inissinneqarsinnaapput.

Ataatsimorussaqarfiiit

Nunaqarfiup qiterpasissuuta tungaani kangerliumargup eqqa siunertanut ataatsimorussanut atugassangorttineqarpoq ilaatigullu umiarsualivik, pisiniarfik, quit, amerlik tunitsivik, allakkerivik, atuagaateqarfiup immikkoortua kiisalu katarsortarfik fritidklubbilu inissismallutik. Ataatsimorussat

Inuussutissarsiuteqarfiiit

Sermiligaaq umiarsualiviani mikisumik tunitsiveqarpoq aamma nunaqarfiup kangiani tarajorterivik ingitsigassaqqissoq panersiivittalik inissisimallutik.

Kuummiut peqatigalugit Sermiligaaq aalisarnerup iluani periarfissalerijussuuvoq. Kommunalbestyrelse isumaqarpoq tunitsivittut periarfisanik annertusaanikkut qaleralinnik suluppaakkanillu aalisarneq annertunerulersinnejqarsinnaasoq. Tunitsivik qaleralinnik tunissiorfitalik pilersinnejqassappat imermik pilersuineq peqatigitillugu aaqqiivineqartariaqarpoq.

Nunaminertat sanaartorfiungitsut ataatsimorussat iliveqarfiiillu

Iliveqarfitoqqat pigiinnarneqarnissaat kissaatigineqarpoq, iliveqarfilla nutaaq peqatigalugu nunaminertamut sanaartorfiungitsumut inissinneqarlutik. Iliveqarfik ukumi ilungersunartuusarpoq taamaattumillu ilerrit ukumi unningatinneqartarerat illersomeqarsinnaasumik isumagineqartariaqarlutik.

Angallanneq, teknikkimut avatangiisimullu tunngasut

Helistop nunaqarfiup kujataata tungaani inissisimavoq.

Aqquserngup 400 meterit missaanniittup nunaqarfiup atuuffiinut naapertuuttumik aqquqteqarnissa qulakkeerpa.

Nunaqarfik nunaqarfiup qeqqani inissisimasumit innaallagissiorfimmit innaallagissamik pilersomeqarpoq. Innaallagissiorfik piffissami pilersaarusrorffiusumi allineqarnissa pisariaqartinneqanngilaq.

nutaat qiterpasissumi inissinneqassapput taamaalluni
nunaqarfimmi katersuuffittut tamanna atorneqalerumaarluni.

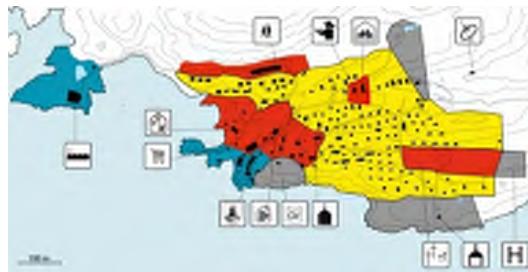
Inermik pilersuineq nunaqarfifup avannaatungaani tatsimit
imeqarfimmit, imermut aqqummit aamma ukiumi imermut
tankimit 1.390 m³-iusumit kuutsitsisarfilimmit pivoq. Taseq
imeqarfik kaajallallugu palleqquasannginneranut killeqarfimmik
aalajangersagaqarpoq.

Tankeqarfioersullu eqqaa 50 meterinik killeqarfilerlugu
aalajangersaavigineqassaaq.

Kuummiut

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersaarusrusiorfissami suliassai:

- Inissiat iluarsanneqarnissaannik aamma innuttaasut peqataatillugit ingerlaavartumik aserfallatsaaliornissaannik sulissuteqarnissaq
- Nunaqarfitt taakku marluk aalisakkanik tunitsiveqarnikkut sularinneeqqaarfeqarnikkullu ineriertortinnejarnissaasa ingerlatiinnarnissa

Kuummiut pingaarnertut iluseq

Tasiilap eqqaami nunaqarfinni Kuummiut anginersaavoq, taanna Tasiilap avannamut kangianiippoq – Ammassallip kangerluata kangiani.

Inoqarfimmi inuiaqtigijit ilisarnaataat uani aaneqarsimmaavoq. [kuumiut_kal_ny.pdf](#) (2 MB)

Pingaarnertut iluseq

Inissiaqarfiiit

2011-mi januaarip aallaqqataani nunaqarfimmi najugaqvissut 340-pput. Taamaalluni Kuummiut immikkoortumi nunaqarfinnit annersaavoq. Ukiunili kingullermi inuttussuttsimigut appariartorfiuvoq naatsorsuutigineqarporlu taamaaginnangikkuni inuttussuseq aalaakkanaerulissasoq.

Inissiat 99-iupput, taakkuningga 35-t inoqanngillat, tassalu 35 %-ii. Nunaqarfip qeqqata avannaani kangianilu inissiat inissisimapput umiarsualivimmuit immikkoortunullu ataatsimoorussanut attaveqarluarlutik.

Inuttussutsikut aamma inuussutissarsiomikkut ineriertorneq tunngavigalugit communalbestyrelsimit Kuummiuni nunaminertanik nutaanik inissianut siunertalinntut atugassiisoqarnissaa pisariaqanngitsoq naflerneqarpoq. Piffissami pilersaarusrusiorfiusumi inissianik pitsangorsaanerit, ingitserinerit inissianillu allatut ilusilersuerit – innuttaasut peqataatillugit – ingerlanneqassapput.

Ataatsimoorussaqarfiiit

Kuummiut nunatamigut immikkullarissuunerata oqaluttuarisaanikkullu ineriertomerata kinguneraa nunaqarfip ataatsimoorussaqarfisa siammassisumik inissisimanerat – taamaattorli amerlanerit nunaqarfip kangimut kimmullu aqquaanut atapput. Umiarsualiviup avannannguani pisiniarfik, allakkerivik, kommunip allaffia innaallagissiorfillu inissisimapput. Kangianiippu katersortarfik, ungdomsklubbi qatserisarfilla. Atuarfik atuagaateqarfilla nunaqarfip avannamut kitaaniippu.

Allanngutsaaliugassatut soqutigisat

Nunaqarfimmi arlalinnik illunik pisoqqanik illoqarpoq, ilaatigut atuarfik oqaluffiuutigisoq 1914-imeersoq. Illunik illukunilluunniit allanngutsaaliugassanik nalunaarsugaqanngilaq.

Inuussutissarsiuteqarfiiit

Kuummiuni nunap immikkoortuani aalisakkerivit anginersaat NUKA A/S-imit ingerlanneqartoq ippoq. Nioqqutissiarineqartut amerlanerpaataat Sermiligaami piiniartunit tunisaapput. Tunisassiorfik ukiuni kingullermi piffissap ilaani uninngatinneqartarpooq aalisarnerup annikillisimanera pissutigalugu.

Kuummiut aamma Sermiligaaq peqatigillutik aalisarnerup iluani periarfissaqarpuit Kuummiuni peqassuseq tunitsiveqarsinnaanerlu tunngavigalugit – Kommunalbestyrelsimit nunaqarfitt taakku marluk aalisakkanik tunisinermut sularinneeqqaarnermullu qifiutinnejarnissaat kissaatigineqarpoq.

Angallannermut, teknikkimut avatangiisimullu tunngasut

Helistop nunaqarfip kangiani inissisimavoq.

Aqquserngit aqqusineeqqallu 2,6 kilometeritut isorattussuseqarpuit.

Nunaqarfik nunaqarfip qiterpasissuani inissisimasumit innaallagissiorfimmit innaallagissamik pilersomeqarpoq.

Imerlik pilersuinieq nunaqarfip avannaani tatsimit erngup aqquaatigoortillugu pivoq ukiumilu imermut tanki imertarfingeqarsinnaasoq atorneqartarpooq. Taseq imeqarfiusoq kaajallallugu pallinneeqqaqusaannginneranut killeqarfepoq.

Tankeqarfilla atututtoq kaajallallugu aamma 50 meterit missiliorlugit pallegqusaannginneranut killeqarfiiit alajangersarneqassapput.

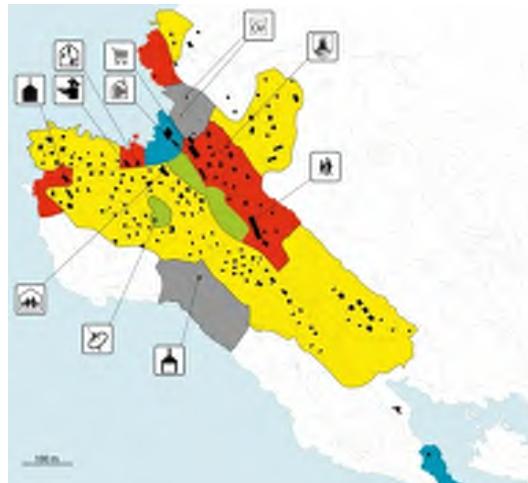
Imikoorut qasertoq nunamut kuutsinneqartarpooq. Nunaqarfip kujammut kangiani anartarfilerinermut aqqissuisoqarpoq eqqavittalimmik. Tassani igitat ikualaaveqartinneqarput.

Kuummiut umiarsualivii tassaapput nunaqarfip umiarsualivia tunisassiorfili eqqaani umiarsualivik.

Kulusuk

Kommunalbestyrelsip pifissami pilersaarusrusiorfissami suliassai:

- Innuttaasut peqataatinnerisigut inissianik iluarsaanerup ingerlaavartumillu aserfallatsaaliuinerup sulissutiginissaa
- Nunaqarfip qeqqata katersuuffittut atorneqarsinnaalermissa nunaminertanik nutaanik siunissami ataatsimoorfiusunik inissiinikkut
- Imeqarfip ernganik mingutsitsisoqarsimmasinnaaneranik misissuinerup aallartisarnissaa, imeqarfik mittarfiup Kulusuullu akornanni inissisimavoq

Kulusuk qeqertap kujataata tungaani inissisimavoq. Mittarfeqarmigut Kulusuk Kalaallit Nunaata nunarsuullu sinneranut attaveqartitsisuvivoq. Assartuuressermut isumalioqatigissitap 2011-mi isumaliutissiussutaani mittarfiup Kulusumiit Tasilaamut nuunneqarnissaa inuaqatigit aningasaqarnerat eqqarsaatigalugu imminut akilersinnaasutut nalilerneqarpoq. Nuussineq nunaqarfip inissisimaneranik allannguissaq, nunallu immikkoortuanu nunaqarfit allat assigalugit nunaqarfittut inissisimanerulissaq.

Kulusuk isumaqarpoq "naajaaqqat".

Inoqarfimmi inuaqatigit ilisarnaataat uani
aaneqarsinnaavoq: [kulusuk_kal_ny_2.pdf](#) (1.2 MB).

Pingaarnertut iluseq

inissiaqarfiiit

2011-p aallartinnerani nunaqarfimmi najugaqvissut 267-iupput, piiniariartarfimmiitut ilangnugluit. Ukiuni kingullermi inuttussutsimigut appariartorfiuvoq naatsorsuutigineqarporlu taamaaginnangikkuni inuttussuseq aalaakkaanerulissasoq.

Ilaqtariinnut ataatsinut illut 152-iupput, taakkunannga 20-t inoqanngitsut, tassalu 13 %-it.

Nunap ilusaata kujammut-kangimut avannamut kimmullu appariarneratigut nunaqarfik avinnejarpoq.

Inuttussutsikkut aamma inuussutissarsiutitigut ineriertorneq tunngavigalugu communalbestyrelsimit nalilerneqarpoq, aamma inissiaqarfissatut atugassangortillugit pigineqareersut akornanni suli sanaartorfissaqareernera pissutigalugu, Kommunalbestyrelsimit nalilerneqarpoq Kulusumi inissiaqarfittut siurnalimmut nunaminertamik atugassiisoqarnissaa pisariaqartinneqanngitsqoq.

Inissiat iluarsanneqarnissaat aserfallatsaaliomeqarnissaallu kissaataavoq – innuttaasunik peqataatisinikkut.

Immikkoortut ataatsimoorussat

Umiarsualiviup eqqaani nunaqarfip qiterpasissuaniittut aamma qoorortaq siuertanut ataatsimoortussanut atugassangortitaapput. Umiarsualivimmut qaninnerullistik ipput pisiniarfik, lagerit, qeritisivik, allakkerivik, banki aamma tankearfik, kujammut kangianiillutik peqqissaasoqarfik, kommunip allaffia, innaallagissiorfik aamma atuarfik. Illu sullissivik, qatserisarfik oqaluffillu umiarsualiviup avannamut kitaaniipput.

Allanngutsaaliugassatut soqutigisat

Kulusummi 1909-mi atuarfik oqaluuffiutigisoq sananeqarpoq. Nunaqarfimmi eqqaaniluunniit illunik illukunilluunniit allanngutsaaliugassanik misissuisoqanngilaq.

Angallannermut, teknikkimut avatangiisimullu tunngasut

Mittarfik nunaqarfip kangiani 3 kilometerit missaannik ungasitsigisumi inissisimavoq.

Kulusuk mittarfimmut atortuinullu kangimoortumik 2 kilometerit missiliorlugit takitigisumik aqqummik atassuteqarpoq. Aqqut nunaqarfip imeqarfianut immikkoortukkoopoq taamatullu aamma najugaqarfip iluaniilluni. Qamuteralammik mittarfip Kulusuullu akornanni ingerlanermi imeqarfimmut killeqarfip iluatigut ingerlaneq piingitsoortinneqarsinnaanngilaq. Taamaattumik uuliamut tankinik immiineq imermut imerneqartartumik mingutsitsisinnanaera misissorneqartariaqarpoq, aamma, taamaattoqarsimappat, ikorsiissutaasinaasunil misissuisoqartariaqarpoq taamatullu uuliamik mingutsitsisoqassagaluarpat imermik pilersuinerup attatiinnarnissaa pillugu periarfissarsiorqartariaqarluni.

Aqqut aqqusineeqqaallu 3,5 kilometerit missaannik isorartussuseqarput qaqqallu majuartarfii 25 meterit.

Kulusumi umiarsualivimmiipput nunaqarfip umiarsualivia aamma umiarsualivimmut atasoq tunisassiorfik. Nunaqarfip umiarsualivia 2,5 meterinik talittarfeparpoq 2,5 meterinik itissusilimmi.

Umiarsualiviup allineqarnissaa massakkut pilersaarutaanngilaq.

Ataatsimoorussassat nutaat qiterpasissumi inissinneqassapput, taamaalluni nunaqarfip qeqqa nunaqarfimmik katersuuffittut inissisimalissammat.

Inuussutissarsiuteqarfiit

Kulusuk immikkoortumi nunaqarfinnit anginersaavoq, Kulusuullu qanittuani mittarfeqarneratigut ineriertortassat pillugit immikkut iluaqtissaqarpoq, sanalukkanut takornariaqarnermullu atatillugu. Mittarfik Tasiilamut nuunneqassagaluarpat Kulusuk taakku pillugit iluaqtissaqarunnaassaaq.

Nunaminertat ataatsimoorussat sanaartorfiunngitsut aamma nunaminertat sukisaarsarfiusut

Iliveqarfitoqqat pigiinnarniarneqarput taamaattumillu iliveqarfik nutaaq peqatigalugu nunaminertamut sanaartorfiunani ataatsimoorussaqarfiusumi inissinneqarlutik.

Pingaarmertut ilutsimi nunaqarfip killeqarfiani aamma nunaqarfimmut killeqarfip nunaminertai qanittumi sukisaarsarfittut atugassangortinneqarput.

Sikunut tunngatillugu umiarsualivik inissinnerlutaavvoq. Ungasinnerusoq isigalugu taamaattumik nutaamik sikunut tunngatillugu pitsaenerusumik inissitamik umiarsualiviliorqarnissaa kissaatiginarpoq.

Kulusuup mittarfiata eqqaani 30 meterit missaannik takitigisumik talittarfeqarpoq 4 meterit missaannik tamanna ititigivoq.

Nunaqarfik nunaqarfip qiterpasissuani inissisimasumit innaallagissiorfimmit innaallagissamik pilersomeqarpoq. Innaallagissiorfik piffissami pilersaarusrifiusumi allineqarnissaa pisariaqartinneqanngilaq.

Imerlik pilersuineq nunaqarfip kangiani tatsimit pivoq, erngup aqquaatigut aamma ukiumi imermut tankinit imertartarfilimmit. Taseq imeqarfik kaajallallugu pallittaalisamik killeqarfepoq.

Kulusuk tatsip imeqarfip kitaani inissiaqarfepoq, imikoorutillu tassanngaanniit imeqarfimmut kuutsinneqamera ajornartorsiutaavoq. Ajornartorsiut taanna piffissap pilersaarusrifiusup uliani iluarsiivigineqassaaq.

Aamma tankeqarfip pioreersup eqqaa 50 meterit missiliorlugit killeqarfilerlugu aalajangersarneqassaaq.

Imikoorut qasertoq nunamut kuutsinneqartapoq. Eqqakkanut anartarfilerinermilu aaqqissuussinerit eqqaavittalerlugit pigineqarput.

Tiniteqilaaq

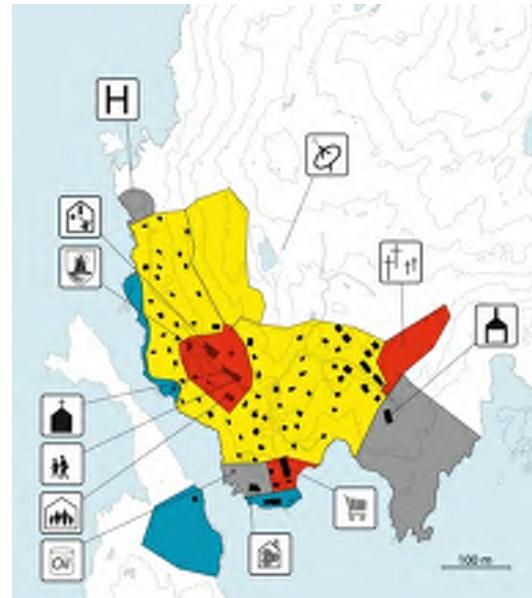
Kommunalbestyrelsip pifissami pilersaarusrorffissami suliassai:

- Innuttaasut peqataatinnerisigut inissianik iluarsaanerup ingerlaavartumillu aserfallatsaaliuinerup sulisutiginissaa
- Nunaqarfip qeqqata katersuuffittut atorneqarsinnaalermisa nunaminertanik nutaanik siunissami ataatsimoorfiusunik inissiinkut

Nunaqarfik qeqertaasami Tiniteqilaami inissismavoq, Ammassallup avannamut kitaani, Sermiligaap kangerluat Ikkaasagittivap naapiffiaanni.

Tiniteqilaaq isumaqarpoq ikerasammi tinittumi imartaaruttartoq.

Inoqarfimmi inuiaqatigii ilisarmaataat aaneqarsinnaavvoq uani: [tiniteqilaak_kal_ny.pdf](#) (3 MB)

Tiniteqilaq pingaarnertut iluseq

Pingaarnertut iluseq

Inissiaqarfiiit

2011-p aallartinnerani aalajangersimasumik najugallit 124-upput inuit piniairtarfimmiittut ilanngullugit. Ikiut kingullit ingerlanerini inukilliartorpoq taamaaginnarsaalu ilimageqarluni, imaluuniit aalaakkaunerulernissaat pisinnaalluni.

Inissiat 71-iupput taakkunanngaa 12-it inoqaratik. Inissiat ataatsimoorussaqarfimmut qanillutik nunaqarfip qeqqata nalaani inissismapput.

Inuttussutsikkut aamma inuussutissarsiutitigut ineriertorneq tunngavigalugu kommunalbestyrelsimit nalilerneqarpoq, aamma inissiaqarfissatut atugassanngortillugit pigneqareersut akornanni suli sanaartorfissaqareernerissa pissutigalugu, Kommunalbestyrelsimit nalilerneqarpoq Tiniteqilaami inissiaqarfittut siunertalimmut nunaminertamik atugassiisoqamissaa pisariaqtinnejannigtoq.

Inissiat iluarsanneqarnissaat aserfallatsaaliorneqarnissaallu kissaataavoq. Kommunip inissiaatai piovereersut utoqqarnut naleqqussarlugit iluarsanneqassapput.

Immikkoortut ataatsimoorussat

Kommunimi ataatsimoorussat immikkoortumi marlunni inissismapput. Immikkoortumi siullermijpput umiarsualiviup eqqaani pisimirfik, qui, allakkerivik, banki, tarajorterivik. Gassiisivik tankeqarfilla. Immikkoortup aappaaniillutik umiarsualiviup avannaa 'tungaani atuarfik, oqaluffik, illu sullissivik, katersortarfik qatserisarfillu.

Ataatsimoorussassat nutaat qiterpasissumi inissinneqassapput, taamaalluni nunaqarfip qeqqa nunaqarfimmi katersuuffittut inissismalissammatt.

Inuussutissarsiuteqarfiiit

Tiniteqilaami Isortumilu inuussutissarsiomikkut puisinik piniarneq

Nunaminertat sanaartorfiunngitsut nunaminertallu sukisaarsarfiiit

Iliveqarfitoqqat pigiinnarneqarnissaat kissaatigineqarpoq, iliveqarfilla nutaaq peqatigalugu nunaminertamut sanaartorfiunngitsumut inissinneqarlutik.

Nunaminertat ilutsip pingaernerup killeqarfiaita aamma nunaqarfimmut killeqarfip eqqaaniittut qanittumi sukisaarsarfittut atugassanngortinnejannigtoq.

Allanngutsaaliugassatut soqtigisat

Tiniteqilaaq asimioqarfitoqaavoq. Nunaqarfip avannata tungaani helistopip avannaani illukoqarpoq issunit ujaqqanillu sanaamik. Illunik illukunilluumniit allanik allanngutsaaliugassanik imaluuniit oqaluttuarisaanermut soqtiginaatilinnik annerusumik peqanngilaq.

Angallannermut, teknikkimut avatangiisimullu tunngasut

Helistop nunaqarfip avannaani inissismavoq.

Tiniteqilaap 1 kilometerit missaannik aqquserngata nunaqarfip tuuffiinut pitsaasumik aqquteqarnissaak qulakkeerpa.

Nunaqarfik umiarsualiviup eqqaani innaallagissiorfimmit innaallagissamik pilersomeqarpoq. Innaallagissiorfip pifissami pilersaarusrorffissumi allilemeqarnissaas pisariaqarsimannigilaq.

Imermik pilersuineq nunaqarfip avannaani tatsimit, erngup aqqutaafigut aamma ukiumi imermut tankimut imertarfingineqarsinnaasumit pivoq. Taseq imeqarfik pallitsaalillugu killeqarfepoq.

Imikoorut qasertoq nunamut kuutsinneqartarpoq. Eqqakkanut anartarfilerinerimullu aaqqissuussaqarpoq eqqaavittalimmik.

tamanut tunngaviuvoq.

Nunaqarfinni tunisassiorfeqalernissaanut aamma puisit amiuinik mersortarfeqarnissamut periarfissat takkutissagaluarputa taakku Isortumi aamma Tiniteqilaami inissinneqartariaqarput.

Umiarsualivik talittarfeqarpooq 8 meterinik takissusilimmik.

Immap itissusia nalinginnasumik 4 meteriuvoq.

Isortoq

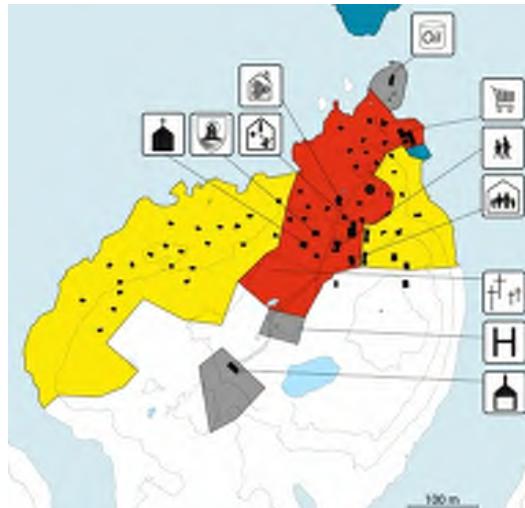
Kommunalbestyrelsip piffissami pilersarusiorfissami suliassai:

- Puisit amiisa tunineqartarnerinut suliareeqqaartarneranullu periarfissanik pitsaanerulersitsimissamik sulissuteqarnissaq
- Nunaqarfíup qeqqata katersuuffiuneranik nukittorsaneq ataatsimoorussat nutaat qiterpasissumut inissinneqarnerisigut

Isortoq Sermiligaap kangerluata kujammut kitaani inissismavoq tamaanilu nunaqarfínni kujasiinnerpaajulluni. Peqatigalugu Tasüllap eqqaani nunaqarfínni minnersaavoq.

Isortoq isumaqarpoq imeq/imaq isortoq/qasertoq.

Inoqarfímmi inuiaqatigít ilisarmaataat aaneqarsinnaavoq uani: [isortoq_kal_ny_060912.pdf](#) (2.4 MB)

Isortoq pingaarnertut iluseq

Pingaarnertut iluseq

Inissiaqarfíit

2011-p aallartinnerani nunaqarfímmi 91-it najugaqarput, piniaqartarfinni inuit ilanngullugit. Ukiut kingulliit ingerlanerini inuit ikiliartorput taamaaginnamissaalu ilimagineqarluni.

Inissiat 51-iupput taakkunannga 27-t inoqaratik, tassalu 53 %. ii. Inissiat ajorisassaangillat.

Inissiat nunaqarfíup qiterpasissuani ataatsimoorussanut qanittuni inissismapput.

Inuttussutsikkut aamma inuussutissarsiomnikkut inerartorneq tungavigalugit kommunalbestyrelsimit Kuummiuni nunaminertanik nutaanik inissianut siunertalinngut atugassiisoqarnissaa pisariaqanngitoq nalilemeqarpoq.

Piffissami pilersarusiorfiusumi inissianik pitsangorsaanerit, ingitserinerit inissianillu allatut iluslersuinerit – innuttaasut peqataatillugit – ingerlanneqassapput.

Immikkoortut ataatsimoorussat

Nunaqarfímmi ataatsimoorussat immikkoortumi umiarsualiviup eqqaaniittut tassaapput pisiniarfík, qui, allakkerivik, banki, tarajorterivik, gassiisivik tankeqarfíllu. Umiarsualiviup avannannguaniipput atuarfík, oqaluffík, illu sullissivik, katersortarfík qatserisarfíllu.

Ataatsimoorussat nutaat qiterpasissumi missinneqassapput taamaalliluni tamana nunaqarfímmi katersuuffitit missinneqassammatt.

Inuussutissarsiuteqarfíit

Isortumi puisinik piniaqeq annerusumik inuussutissarsiutit tunngaviuq. Illumi sullissivimmi nannut amiinik tigusineq periarfissaqarpoq. Kommunalbestyrelsimit kommunimi piniartut tunitsevqarsinnaanerinut suliarinneqqaarfissaqarnerinullu periarfissanik pitsaanngorsaanissaq sulissutigiumaneqarpoq. Tassunga atatillugu Kommunalbestyrelsip Namminersorlutik. Oqartussat suleqatigalugit puisit amiisa suliarineqamerinut

Nunaminertat sanaartorfiunngitsut nunaminertallu sukisaarsarfíit

Iliveqarfítoqqat pigiinnarneqarnissaat kissaatigineqarpoq, iliveqarfíllu nutaaq peqatigalugu nunaminertamut sanaartorfiunngitsumut inissinneqarlutik.

Nunaminertat ilutsip pingaernerup killeqarfíata aamma nunaqarfímmut killeqarfíup eqqaaniittut qanittumi sukisaarsarfíttut atugassanngortinneqarput.

Allanngutsaaliugassatut soqtigisat

Nunaqarfímmi eqqaaniiluunniit illunik illukunilluunniit allanngutsaaliugassanik misissuisoqanngilaq.

Angallannermut, teknikkimut avatangiisimullu tunngasut

Helistop nunaqarfíup avannaani inissismavoq.

Assartuinermut umiarsualivimmiit aqquteqarpoq, taanna innaallagissiorfímmut, imeqarfímmut, allaffímmut, illumik sullissivimmut, atuarfímmut, iliveqarfímmut aamma ikuallaavimmut attaveqaataavooq. Taassuma saniatigut nunaqarfíup kitaani inissianut assartuinermut aqquteqarnissaa pisariaqartinneqarpoq.

Nunaqarfík umiarsualiviup eqqaani innaallagissiorfímmiit innaallagissamik pilersomeqarpoq. Innaallagissiorfíup piffissami pilersarusiorfiusumi allilemeqarnissaa pisariaqarsimanngilaq.

Imermik pilersuineq nunaqarfíup avannaani tatsimit, erngup aqqutaatigut aamma ukumi imermut tanki 1.400 m³-imit imertarfíginéqarsinnaasumit pivoq. Taseq imeqarfíusooq pallitsaalilugu killeqarfíeqartinneqarpoq.

Imikoorut qasertoq nunamut kuutsinneqarqarpoq. Eqqakkanut anartarfílerinermilu aaqqissuuussaqarpoq inissalimmik eqqaavittalimillu.

periusissanik ineriertortisimissaq sulissutigissavaat.

Puisit amuinik suliariinninnissamut mersotarfeqalernissamullu
nunaqarfinni periarfissaqaliappat taamattut siulermik Isortumi
Tiniteqilaamilu inissinneqartariaqarput.

Paamiut

Paamiut piffissami 2000-miit 2011-p tungaanut 16 %-imik inukilleriarpoq. Taamaalilunilu 2011-mi illoqarfimmi inuit 1.596-iupput. Illoqarfip innuttaasut illoqarfimmiitinnarnissaat pillugu assut unammilligassaqarpoq, pilersaarusiornerrullu ingerlateqqinnerani eqqartorneqassaaq illoqarfimmiit nuuttut qanoq ikilisinniarneqassanersut. Inuttussutsikkut 1980-ikkut qiteequnnerini amerlanerpaaffeqarpoq, tamatumalu kingorna ikiliartuinnarsimallutik. Inuttussutsimigullu appariartuinnarnissaal ilimanarsinnaavoq. Aappaatigulli Paamiut illoqarfiuvoq ajornartorsiuteqartoq, aammali isumalluarnartoqarpoq inuussutissiornnerup takornariaqarnerullu iluani ineriaartitissaqqissut periarfissaalemeri ilutigalugit.

Immikkoortut taaku illoqarfip ineriaartotinneqarnissaanut periusissamik, queleqtanik Paamiunilu qitiutinneqartussanik imaqarpoq.

Inoqarfimmi inuiaqatigit ilisarnaataat aaneqarsinnaavoq uani: [!\[\]\(f1c6cbc058dfea4ba2a2b55c6ed6b047_img.jpg\) paamiut_kal_final.pdf](#) (2.8 MB)

Patajaallisaaneq periarfissallu nutaat

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersarusiorfiusumi suliassaa:

- Illoqarfip ineriertortinnissaanut periusissaq patajaallisaanermik, pitsaassuseqareersunik nukittorsarnerinik aamma periarfissanik nutaanik ineriertortitsinermik tunngaveqartoq sulisutigissallugu

Patajaallisaaneq periarfissallu nutaat

Paamiut 1980-ikkut qiteqqunneranni inuttunnerpaajuvooq kingomalu inukilliartuinnarsimalluni. Ullumikkut illoqarfik 1.600-t missaannik inoqarpooq. Ukiuni kingullerni 10-ni illoqarfik inukillipiloorpoq, annerusumik kujammut nutsertut tullertullu Nuummuit avannarpasinnerusumullu nutserneq pissutaalluni. Ataatsimut isigalugu ingerlalluaqqilernissaq, tulluusimaaruteqaleqqinnissaq kinaassuseqamerlu unammilligassapput aamma imaani suliffissuit nutaamik illoqarfimmuit periarfissaasinnasut pitsangorsarnissaat. Illoqarfimmik piujuartitsineq eqqarsaataligalugu ineriertortitsinissamut periusissaq unammilligassanik taakkuninnga tunngaveqarpoq.

Periusissami uku ataatsimoortillugit qitiutinneqassapput:

- Patajaallisaaneq** – annerusumik illoqarfip ilaani iluarsaamkkut uummarissaanikkullu, inissiat inuttussutsimut naapertuututikkumallugit
- Pitsaassutaareersunik nukittorsaaneq** – kulturikkut kingormussat, immikkoortunillu allanngutsaaliuineq sukisaarsarfeqarnerlu qitiutillugit
- Periarfissanut nutaanut upalungaarsimaneq** – umiarsualivimmi inuussutissarsiutinut periarfissanik nutaanik pilersarusiornikkut, angallannermut tunngasut ilanngullugit

Tamanna tunngavigalugu qulequttat immikkoortullu qitiutinneqartut, pilersarusiorfissami aggersumi ilanngunneqartussat, toqqartorneqarput.

Pingaarnertut iluseq: Titarerit aappalaartut: illoqarfip immikkoortui, titarerit tungujortut: inuussutissarsiutinut nunaminertat, titarerit qorsuit: qaqqat qorsuit nuui, tikkut qorsuk: nunap qorsuttaa, titarneq gernertoq: immikkoortut allanngutsaaliugassat

Sammisat

Immikkoortumi uani sammisat arlallit, ataatsimut isigalugu illoqarfimmut sunniuteqartussat nassuiardeqarput.

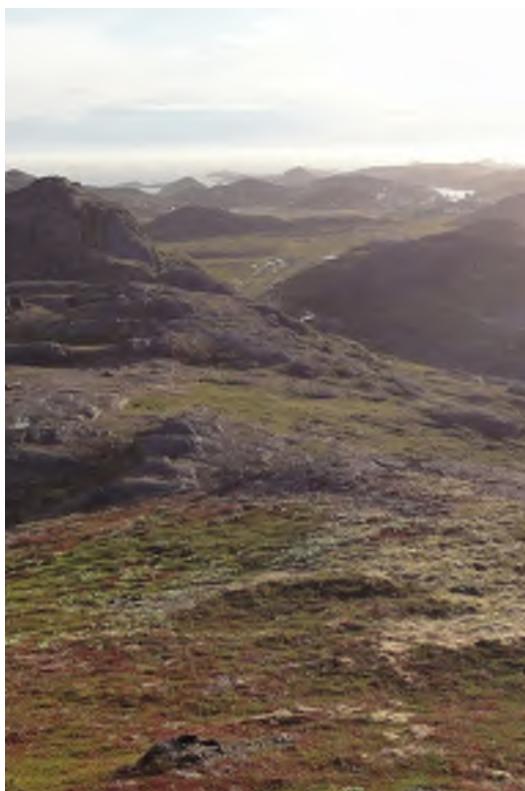

Nunaannaq

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliomiarpooq:

- Asimi nunaminertanik pilersaarutaanngitsumik atuineq akiomiarlugu
- Qulakkiissallut Namminersorlutik Oqartussat asimi soqutigisaasa pilersaarusiormermut atatillugu isumagineqamissaat

Kommuneqarfip kommunimut pilersaarut maanna tunngavigalugu asimi pilersaarusiormermut oqartussaaneq tiguvaa. [Uani](#) annertunerusumik atuarit.

Nunaannaap immikkoortui

Nunap immikkoortua, Nerutusoq Avannarleq, Paamiut eqqaanni (nunap immikkoortua K4) iluaraliorfissatut aamma assarsiorfilorfissatut immikkoortinneqarpoq.

Nunap immikkoortuisa sinneri illoqarfip Paamiut avataaniittut aamma matuma siuliani nunap immikkoortua iluaraliorfissatut aamma assarsiorfilorfissatut immikkoortinneqartoq, kommunimut pilersaarummi nuna immikkoortuisut illuliorfineqartussaanngitsutut toqqarneqarput:

- Nunap immikkoortui illoqarfimmit Paamiunit kilometerit tallimat iluanni ungasissuseqartutut soorlu matuma siuliani nunap immikkoortua iluaraliorfissatut aamma assarsiorfilorfissatut immikkoortinneqartoq, kommunimut pilersaarummi nunap immikkoortui atorneqartussaanngitsutut immikkoortinneqarput (nunap immikkoortua O1). Nunap immikkoortui atorneqartussaanngitsutut immikkoortinneqartut tassaapput nunap immikkoortui innarlerneqanngitsut imaluunnuit innarlerneqanngajattut illuliorfigineqanngitsut aamma sanaartorfigineqanngitsut.
- Nunap immikkoortuisa sinnerit nunatut atorneqanngitsutut toqqarneqarput (nunap immikkoortua O2)

Qorsooqqinnersaqarfiiit ilusaat

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani
imaaliomiarpoq:

- Illoqarfimmi sunngiffimmi orninneqartartunut tunngatillugu ataatsimut pilersarusiorneq

Illoqarfimmi sunngiffimmi orninneqartartunut tunngatillugu ataatsimut pilersarusiorneq

Ataatsimoortumik sunngiffimmi orninneqartartunut tunngasumik pilersarusiorqassaaq, nuna kuuk sinerlugu, qarsinnerit arfineq marluk, illoqarfipq qeqqani eriagisassaaq aamma illoqarfimmi illuliorfigeqquaanngitsut sinneri ataatsimut nassuaatigineqarlilik nalilorsomeqassallutik.

Qorsooqqinnersaqarfiiit ilusaat

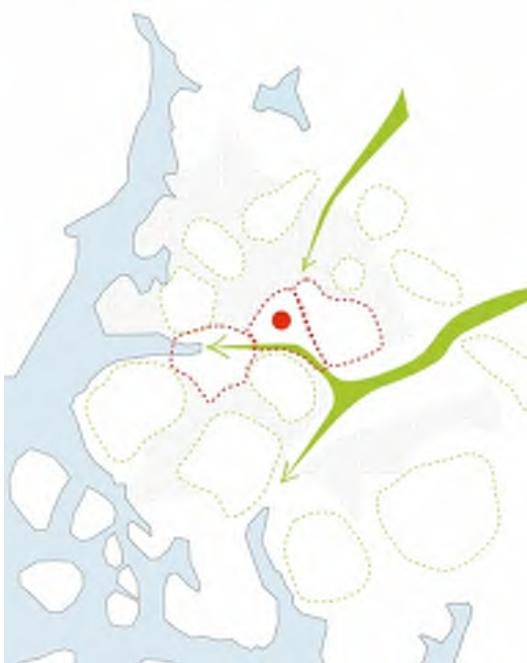
Qiterisaqarfíit ilusaat

Kommunimut pilersaarutip illoqarfíup qitiusoqarfíata pioreersup qitiusoqarfíup, kommuneqarfíup suliffiinut aamma ataatsimut anguniakkant pilersaarsiornera attatiinnarpaa.

Qitiusoqarfík umiarsualivimmíit inissiat kujataanni nunaminertanut atorneqanngitsunut isorartussuseqarpoq. Illoqarfíup immikkoortua tamanna nunaminertanut pingasunut immikkut ilisarnaateqartunut immikkoortinneqarsinnaavooq:

- Umiarsualivitoqaq kuup paavata eqqaanni inississimasoq tamaaniipput illoqarfímmi illut allangutsaaliukkat amerlanersaat
- Illoqarfíup immikkoortua angisoqq pisiniarfílik inissiat aamma kuup akornanni
- Kimmut illoqarfíup immikkoortua pisortat suliffeqarfíisa aamma atuarfiup eqqaa

Ataatsimut qitiusoqarfíup avataaniippoq illoqarfík tamaani qorsooqqittooqarluni aamma qaqqaqarluni illuliorfigineqanngitsunik.

Qiterisaqarfíit ilusaat

Angallannerup ilusaa

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliomiarpoq:

- Paamiuni avannamut aamma kujammut angallannerup qeqqata pitsanngorsarnissaa
- Umiarsualivitoqqap eqqaani illoqarfip immikkoortuatatoqqissisimanerulernissaanik periarfissanik misissuineq
- Illoqarfip kitaani inuussutissarsiutinut immikkoortup pitsaeruserumik aqqusinikkut attaatsimoortinneqalernissaanik periarfissanik qulaajaaneq
- Paamiuni pisuinnaat aamma sikkilertut atatiinnarissaannik ineriertornissaannillu sulissutiginnirneq

Angallanneq eqqarsaatigalu Paamiunut ilisarnaataavoq amerlasuut pisuinnaasarerat aamma sikkilertuusarerat, ilisarnaatip tamatuma piuinarnissa kissaatigineqarpooq aamma piffissami pilersaarusrorfiussami ineriertortinnejarusulluni.

Taamaattumik umiarsulivitoqqap eqqaata angallannikkut iluarsanneqarnissaata periarfissaqarnera piffissami pilersaarusrorfiussami misissorneqassaaq, taamatuttaaq aqquserniornissaq illoqarfip kitaata tungaani inuussutissarsiuteqarfimmut toqqaannartumik atassuteqalernissaq misissorneqassalluni.

Angallannerup ilusaa: Titernerit aappalaartut: aqquserngit pinggaarnerit, toortarnernik aappalaartumik titarnilik: atassuteqaataasinnaasoq

Inuutissarsiutit ilusaat

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaalioriarpooq:

- Umiarsualivimmi periarfissanik ingerlaavartumik annertusaaneq aamma pitsangorsaaneq inuussutissarsiutini ingerlatsinissanut periarfissanut ilanngullugu

Umiarsualivimmi inuussutissarsiutinik ingerlatsinissamut periarfissanik ineriartortitsineq

Maannakkut Paamiuni inuussutissarsiorneq aalisarnermik inuussutissarsiuteqarnermut annertunerusumik attuumavoq, tamannalu suli ineriartortinneqassaaq. Pilersarusiornermut sanilliullugu tamatuma kingunerissavaa ingerlaavartumik umiarsualivimmi periarfissaasut siullertut annertusarneqarnissaat aamma pitsaangorsarnissaat.

Siunissami inuussutissarsiomikkut periarfisat imaan uuliasiornermik ingerlatsinermut attuumapput, tassa imaan uuliamik qalluisoqarnissaamut atatillugu sullassilluni ingerlatsinerit. Misissueeqqarnermut aamma uuliamik qalluinermut atatillugu assersuutigalugu umiarsualivimmi inissat annertuut pisariaqartinneqarput, lay down areas-inik (uniingatisiviit) taaneqartartut. Paamiuni umiarsualivimmi nunaminertanik nutaanik pilersitsinissaq periarfissaqarluarpoq soorlu assersuutigalugu kangerliumanerup nunniorneratigut. Tamatuma samiatigut soorunami aamma imaan uuliasiornermut atatillugu inuussutissarsiutigut periarfisat allat pilersinnaapput.

Paamiut periarfissaannut pingaaruteqarpoq imaan uuliasiorsinnanermut peqataanissamut, ingerlatsinissamut Nuummi aamma /imaluunniit Paamiuni pilersitsinissaq qanoq ittoq aalajangerneqassanseroq.

Eqqakkanik passussinermut tunngatillugu annertuumik pisariaqartisoqarpoq aamma Paamiuni umiarsualivimmi eqqakkanut nutaamik ikuallaaviliormissaag periarfissaqarluarpoq, taamaattoqarneratigut ikuallaavik eqqakkanik umiarsuarmut assartorneqartunik tigooraanissaminut periarfissaqassaaq.

Inuussutissarsiornermi ingerlatsinerit taakku maannakkut tigussaasumik periarfissaangikkaluartut kommunip pilersarusiornermanut atatillugu sillimaffigissallugit pingaaruteqarput tulleriaarinermi aamma (siunissami periarfissat) nunaminertanik atugassaqartitsinermi.

Inuussutissarsiornermut nunap immikkoortui allat

Illoqarfimmi inuussutissarsiornermut immikkoortut allat mikinerit illoqarfiup kujassisuanippuit. Sumiiffik annertunngitsaq kujammut kitaaniippoq anartarfiiit imaannik eqqaavimmut aqquserngata sinaaniilluni, sumiiffillu mikisoq alla illoqarfiup avatingajaani kujammut kitaanut inississimavoq. Kommunimut pilersaarummut atatillugu sumiiffik tamanna teknikkikkut iluarsiivigineqarpoq nunaminertaq atorneqartoq annikitsumik millillugu, tamaani manna tikillugu annertusaasoqarsimangilaq.

Titarnerit qernertut: aqquserngit pingarnerit, qernertunik toortarlugu titarnilik: umiarsualivittaassamut aqqutissaq, tungujortoq taartoq (1-4): nunaminertat inuussutissarsiuteqarfissat, tungujortoq qaamasoq: inuussutissarsiuteqarfissat (5-6)

Sumiiffiit eriagisassat

Illoqarfiup immikkoortuanut eriagisassanut ilaapput nunasiaqarnermi illuliat aamma kuup paavani sumiiffiit atorneqanngitsut. Illut pisoqaanerusut tamaaniittut sumi inissisimanerat tunngavigalugu aamma isikkui pingasumut iluliortarnermi ileqqunut immikkoortinneqarsinnaapput:

- Umiarsualiviup eqqaani quersuit aamma talittarfimmut attuumasut tunisassiorfiit (B-15, B-30, B-54, B-56, B-61, B-63 aamma B-68)
- Nunasiaatillit illuliaat siulliit taakkununnga ilaapput handelip illutai aamma pisiniarfik siullerpaaq kuup kujataata tungaani qattuninngumiittoq (B-7, B-10, B-17, B-19, B-38 aamma B-55)
- Illoqarfiup immikkoorta killinganiittoq tassaniillutik oqaluffik, ajoqersuiaortitap illua aamma palasip illua aammattaaq illut ataasiakkaat nammineq sanaajusimasut (B-83, B-85, B-86, aamma B-406)

Illoqarfiup immikkoortua eriagisasaq ataatsimoortoq aammattaaq piffissami pineqartumi qitiutinngartussatut toqqarneqarpoq, immikkoortiterneqaqillunilu suliassap tamatuma ilaatut.

Tamakku samiatigut illut ataasiakkaat eriagisassanut toqqarneqarsimasut tassaapput: B-5, B-93, B-94, B-95, B-96, B-401 aamma B-402

Kulturikkut kingornussanik qitiutitsineq: Titareq aappalaartoq: immikkoortoq allannngutsaaliugassaq, sanaartukkut aappalaartut: illut allannngutsaaliugassat

Illoqarfimmi immikkoortortat qitiutinneqartut

Kommunalbestyrelsi pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliormiarpooq:

- Illoqarfip qeqqanik oqaluttuassartalimmik allamngutsaaliuinermik pilersaarusiornermik ingerlatitsiinnarnissaq
- Paamiuni inissianik illutai aamma ineqarfitsigut isumaginninneq tunngavigalugit ataatsimoortumik aallartitsinissamik sallititsineq Paamiuni suliniummut Paamiut-Asasara-mut tapertaasumik

Qitiutinneqartut pingasut

Qitiutinneqartut tassapput nunap immikkoortui aalajangersimasut, tassani ineriertortisiniisaq oqaluuserisassaneereerpoq aamma kommuneqarfimmit nalilerneqarpoq kommunimut pilersaarutissami immikkut pilersaarusiornissamut qitiutitsisoqarnissaq pisariaqarluni. Qitiutinneqartut illoqarfimmut ataatsimut pilersaarusiornermut aallaaveqarput. Qitiutineqartut makku toqqrneqarput:

1. [Umiarsualivitoqaq](#) – allanngutsaaliuineq qitiutillugu
2. [Ingitsineq aamma “uummarissaaneq”](#) – inissiat eqqaat qitiutillugu.
3. [Illoqarfip qeqqanik kusassaaneq](#)

Umiarsualivitoqqap sularineqarnera aallartinneqareerpoq, immikkoortut allat sularineqarnerat piffissap pineqartup ingerlanerani aallartinneqassapput.

Umiarsualivitoqaq

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaalioriarpoq:

- Illoqarfiup qeqqanik oqaluttuassartalimmi allangutsaaliuineq tunngavigalugu pilersaarusiomerup ingerlateqqinnissaa, Umiarsualivitoq aamma kuuk

Illoqarfiup qeqqani oqaluttuassartalimmik allangutsaaliuineq

Umiarsualivimmi illut oqaluttuassartallit Paamiut oqaluttuarisaaneranut pingaaruteqarput. Oqaluttuarisaanermut tunngatillugu illoqarfiup immikkoortuata tamassuma kolonip illoqarfinngoriarluni ineriertornera ilisarnarsitippaa. Taamaattumik suliaq mannakkut ingerlanneqartoq illoqarfiup eqqanik oqaluttuassartalimmik allangutsaaliuineq, Umiarsualivitoqqamik aamma kuummi taassumalu paavanik ingerlateqqinnejassaaq.

Illoqarfiup qeqqata oqaluttuassartallip allangutsaaliorneqarnissaanut oqaatsit pingarnerit tassaapput qanga, tullusimaarneq aamma kinaassuseq tamatumunngalu ilutigitillugu takormariaqarnermut periarfissat qitiutinneqarput.

Suliami anguniagaq pingaanerusoq tassavoq illoqarfimmi aamma ineqarfimi orningartumik avatangiiseqarnissaq, taamaaliornikkut illoqarfiup pitsasumik ineriertornissaatapersorsorneqassamat, tamatumunnga ilanngullugu Paamiuni umiarsualivitoqqap pitsangngorsarnissaanik aamma allangutsaaliorneqarnissaanik kissaatigisaqarneq, taamaaliornikkut illoqarfiup oqaluttuarisaanera aamma ilisamaataa ersersinnialugit.

Umiarsualivitoqqamik ineriertortitsinerup avatangiisit assigiiungitsut pitsangngorsassavai, soorlu umiarsualivimmi imarsiornermut tunngasut, nunasiaatillit sanaartugaat, narsaamaneq, nuannattarfik aamma tamatuma eqqaani sanaartukkut.

Illoqarfiup qeqqanik kusassaaneq

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliormiarpoo:

- Sulissutigissallugu Paamiut illoqarfiata qeqqata kusassarneqarnissaa inissiani blokkini ineqartunik isumaginninnermik suliniitutit Paamiut Asasara aallaavigalugu

Paamiumi qitiusoqarfik avannamut blokkinik killeqarpoq, kujammut Umiarsulivitoqqamik aamma kuummik. Qitiusoqarfimmiipput pisortat sulifteqarfii kangimut atuarfik tamaani qitulluni, tamaaniipput aamma pisiniarfut kiisalu illut assigiinngitsut kitaanillutik. Illoqarfiup immikkoortuani tamaani nunaminertat atorneqanngitsut ilisarnaataapput.

Piffissami aggersumi illoqarfiup immikkoortuani tamarmi kusassaanissaq sulissutigineqassaaq, tamatumani allaavagineqassaaq sumiiffimmil malumnaatillit assigiinngitsut. Tamatumunnga ilutigillugu illoqarfiup qeqqata aamma inissiat avannamut Umiarsualivitoqqamut aamma kuuk sinerlugu qorsooqqittooqarfimmut atalernissaat qitiutinnejassaaq. Sulinermi qitiutinnejarniarput nunaminertat aneersuartarfuit pitsanngorsarnissaat aamma tamatuma aqquuteqarnerata pitsanngorsarneqarnissaa.

Inissianik inummarissaaneq

Kommunalbestyrelse pilersaarutip ingerlanneqarnerata nalaani imaaliormiarpoo:

- Paamiut qeqqanni inissianik aamma inissiaqarnikkut isumaginninnermik pilersitsinissap sulissutiginissaa Namminersorlutik Oqartussat suleqatigalugit

Paamiut qeqqata ilaata “inummarissarneqarnissaa”

Paamiuni inissiat blokkersuit amerlasuut inoqanngitsut, aserfallakkiartortut illoqarfimmik aserfallakkiartortumik aamma toqqisisimangitsumik pisariaqanngitsumik ersersitsippu. Misilitakkat takutippaat aserfallakkiartortunik aamma nungujartortunik illoqarfuit immikoortuinik ajormartorsiuteqaneq illoqarfuit ineriartornissaannut pitsaanngitsumik sunniuteqartartoq.

Kommunimut pilersaarummi siunniunneqarpoq Paamiut qeqqanni inissianik ingitserinissaq aamma inissiaqarnikkut isumaginninnermik ineriertortitsinissaq immikkut aamma annertuumik pingartinneqartoq tamanna ingerlanneqassaaq Namminersorlutik Oqartussat suleqatigalugit aamma suliniummut Paamiut-Asasaramut ataqtigissaarneqarluni. Pileraarummi ilaatigut ilaapput inissianik (inoqanngitsunik) ingitserinissaq.

Pilersaarutip siunertaraa:

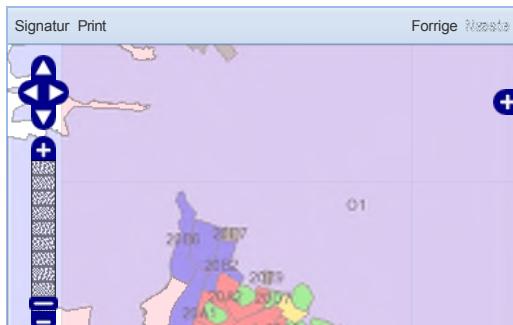
- Tassa illoqarfimmi tulluusimaarnerup aamma ilisarnaatip pigileqqinneqarnissa
- Tassa angissutsimi naleqquttoq pigileqqissagaq
- Tassa illoqarfip qeqqa “inummarissaqqinneqassasoq”
- Tassa illoqarfip siunissami ineriertornissaanut imminut nammassiinaanerusumik pilersitsisoqarnissa

Immikkoortut ilai

Kommunimut pilersaaret 1996-2011-mi Paamiut kommuniani kingornalut kommunimut pilersaarummut tapiliussami immikkoortut ilaanut pingaarnertut aalajangersakkat ingerlateqqiinnarnikuupput.

Aalajangersakkat annikitsumik iluarsiivigineqarput, ilusaa Inatsisatut inatsisaat nr. 17-im (pileraarsiorneq aamma nunaminertamik atuineq pillugu inatsit), § 20-mut naapertuuttunngorlugit. Aamma nalinginnaasumik aalajangersakkat aalajangersakkanut pingaarnernut sukumiisunut ilanngunneqarput.

Immikkoortut ilaaniq killeqarfilsersuineq arlalitsigut allanngortinneqarpooq, marlunnut queleqtutanut ataatsimoortinneqartunik:

- Immikkoortut qitiutinneqartutut toqqakkat akomgisa iluarsiivigineqarnissaat ineriarortikkumasatut allannguiffigiumasatullu kissaatigisat ineriarortikkumallugit, illoqarfiallu qeqqani oqaluttuarisaanermut tunngasoq umiarsualiviullu allinissaa ilanngullugit.
- Iluarsiinerit inuttussutsikkut amerliaritorunnaanerup pilersarutaajunnaanerata kinguneranik.

Arsuup kangerlua

Kommunip kujataani Arsuup kangerlua Kalaallit Nunaata kujataanut attuumassuteqarluarpooq. Peqatigittillugu Kalaallit Nunaanni sakkutooqarfik piffissami Nuummut nuunneqarpoq. Tamatuma kinguneranik kommunip kujaterpiaani immikkoortoq annertooq qitiutillugu suliassaq piffissami aggersumi aallartinnejassaaq, tassalu Arsuk, Ivittuut Kangilinnguillu eqqaat kisalu Ilkami immikkoortt eqqisisimmatit pillugit.

Immikkoortuni ukunani immikkoortumut periusissaq Arsummutt immikkoortumullu tamarmut kingunissat ilanngulligit allaaserineqarput.

Inoqarfimmi inuaqtigii ilisarnaataat aaneqarsinnaavoq uani: [arsuk_kal_final.pdf](#) (2.7 MB)

Immikkoortut ilaasa allannguiffigineri

Nunaqarfimmi Arsummi immikkoortut ilaasa pingaarmertut aalajangersaavagineqernerat (kommunimut pilersaarummi killiliussat) Paamiut pillugit kommunimut pilersaarummi 1996-2011-mi kingornaluu kommunimut pilersaarummut tapiliussami ingerlateeqqinarnikuupput.

Aalajangersakkat annikitsumik iluarsiivigineqarput, ilusaa Inatsisatut inatsisaat nr. 17-im (pilersaariorneq aamma nunaminertamik atuineq pillugu inatsit), § 20-mut naapertuuttunngorlugit. Aamma nalinginnaasumik aalajangersakkat aalajangersakkanut pingaernernut sukumiisunut ilanngunneqarput.

Immikkoortut ilaanut pingaartut aalajangersakkat (kommunimut pilersaarummi killiliussat) Kommunimut pilersaaret 2007-2017-imi Ivittuut kommunianut ingerlateeqqinneqarput. Ivittuut Kangilinnguillu siunissamut suli aalajangersaavagineqannigimmaa kommunimut pilersaarummi tassani aalajangersakkat iluarsineqarnissaannut tungasut suli aalajangersaavagineqannigillat. Naatsorsuitigineqarporli Ivittuut aamma Kangilinnguit pillugit pilersaerutit iluarsiivigineqarnissaat, pingaarmertut aalajangersakkat ilanngulligit, tamannalu pissalluni piffissap pilersaarusiorfiusussap iluani.

Kangerluup ornittagassanngorlugu ineriertortinnera

Kulturikkut oqaluttuarisaaneq sumiiffimmut pingaarutilik

Arsuup kangerlua takornariaqarneq ilisimatusarnerlu eqqarsaatigalugit soqtiginaatiliuvooq. Kangerluk nunatamigut immikkullarissuteqarpooq sallertut assersuutitut Ilkami talut assersuutigalugit. Uumasoqarlupoq nagorissuulluni timmiarpussuaqlunilu umimmaqarpooq. Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanera tamaat eqqarsaatigalugu nunaqarfikoppassuaqarpooq – siulitta inuit, qallunaatsiaallu nunaqarfikoppassuiniit amerikamiut sakkutooqarfifinut kisalu Ivittuut Kalaallit Nunaannilu sakkutooqarfik tamaaniillutik. Tamanna ataatsimut isigalugu pinngortitamik kulturikkullu misigisassanik assigiiungitsorpassuarnik tunniussassaqarpooq, kangerlulu kulturikkut oqaluttuarisaanikkut sumiiffimmuiinnaq pinnani pingaaruteqartuuvoq.

Immikkortumi tamarmi periarfissat misissorneqassapput sumiiffimiitullu, soorlu Ivittuuni aatsitassanik piaanermi aatsitassanullu katersugaasivik suleqatigalugit, aaqqissuuteqqissaarneqassaput. Arsuup immikkortumi takornariaqarnermut aallaaviunissaq eqqarsaataavoq – kangerlummi sulianut aamma nunap immikkoortuani tamaani sakkortuunut takornariaqarnermut aallaavittut, aammattaaq Ivittuuni Kangilinnguanilu illut atortullu allangutsaaliugassat ingerlaavartumik ingerlanneqarnerannut angerlarsimaffittut. Ullumikkut malunnarpooq immikkortumi takornariat tassaasut kisimiillutik angalasut, umiarsuarmik takornariat immikkullu soqtigisaqarlutik takornariat, assersuutigalugu nuna imaluunniit timmissat immikkut eqqarsaatigalugit takornariat tamaanngarternerat.

Kangilinnguani pingartumillu Ivittuuni illoqarpooq atortoqarlunilu Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaaneranut pingaarutilinnik: orsugiassiorneq Kalaallit Nunaannilu sakkutooqarfik.

Ivittuut aamma Kangilinnguit atorunnarnerinut atatillugu illut atortullu sorliit kulturikkut oqaluttuarisaanermut ersiutit allangutsaaliugassaneri imaluunniit takornarianut unnuisarfusinnaaneri pillugit isummertoqartariaqarpooq. Taamaattumik piffissami pilersaarusiortfissami inuussutissarsiormermut isumalioqatigiissitaq suleqatigalugu ornitassatut ineriertortitsinermi ataatsimoortumik pilersaarusiortogqassaaq takornariaqarneq ilisimatusarnerlu qitiutillugit.

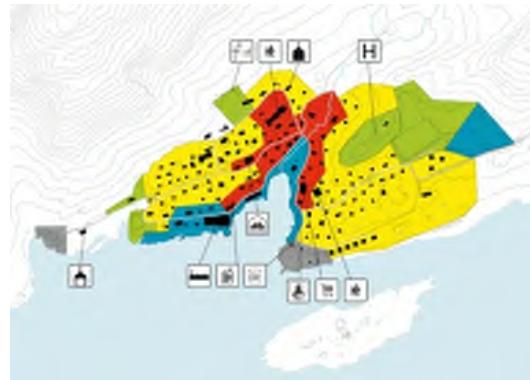

Arsuk

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersaarusrorfissami suliassaa:

- Sulissutigissallugu Arsummi pilersaarutaasumik Arsuup kangerluata ornitassatut ineriertortinnejarnissaanut naammattumik atortussaqartinnissaa

Arsuk Arsuup kangerluata paavani Paamiuniit 100 km-it missiliorlugit kujasigisumi inissisimavoq. Nunaqarfik amitsumi manissumilu sinerissap kujammut sammisuan inissisimavoq. Kuunnaat nunaqarfiup ungataani avannamut amma avannamut kimmuit sammilluni ippoq, nunaqarfiliull kangiani imeqarfefarluni.

Pingaarnertut iluseq - Arsuk

Pingaarnertut iluseq

Inissiaqarfii

2011-mi 144-nik inoqarpoo ukirolu 2000-imuit 50-inik inukilliariarluni. Ikileriaatigineqartut arfineq-marlunniit qummuit ikioqarput. Nunaqarfimmi 115-it missaannik inissiaqarpooq taakkunangna 10-t missai inoqaratik. Taamaattumik piffissami allilerisoqarnissa pisariaqanngitsqalilneqarpooq.

Immikkoortut ataatsimoorussat

Nunaqarfiup qiterpasissua siunertanut ataatsimoorussanut atugassanngoritaavvoq, tamaaniippullu ilaatigut illu sullissivik, nunaqarfiup atuarfia kiisalu klubbi sunngifimmullu aaqqissugaq illumut nutaamut nuunneqtartussatut pilersaarutaasoq.

Inuussutissarsiuteqarfii

Inuussutissarsiuteqarfiusut sineriar sinerlugu inissisimapput tamaaniillutillu fabrikki tunitsivik, umiatsianut sannaviit arlallit kiisalu kommunip sanaartornermut suliffeqarfia.

Nunaqarfiup ineriertorfissatua aamma amitsumiippoq sinerissap kangimut sammisuan, nunaminertarlta anna kommunimut pilersaarummi siusinnerusumi pilersaarusrorfioerepoq. Nunaminertat atugassiissutigineqartut nunaqarfiup umiarsualiviata, inuussutissarsiortfisa ataatsimoorussallu allilerneqarsinnaanerut atugassiissutigineqarput. Ataatsimut isigalugit nunaqarfimmi ineriertorfissatut periarfissat naammattutut nalilerneqarpooq, assersuutigalugu immikkoortup takormariaqarnerup iluani ineriertortikkumaneqarneranik anguniakkat eqqarsaatigalugit.

Nunaminertat ataatsimoorussat sanaartorfiunngitsut aamma iliveqarfii

Nunaminertat ataatsimoorussat tassaapput nunaqarfiup avannamut kangiani nunaminertat sukisaarsarfiusut sanaartorfiunngitsullu, tamaani timersomermettunaminertaqarpooq timersortafiliortoqarsinnaanera periarfissaalluni. Iliveqarfik nunaqarfiup avannamut kangiani inissisimavoq nunaminertami ataatsimoorussaqarfiusumi sanaartorfiunngitsumilu taamaallunilu allilerneqarsinnaanera periarfissaqarluni.

Angallannermut, teknikkimut avatangiisimullu tunngasut

Ullumikkut nunaqarfiup igitat avatangiisimut ulorianateqarsinnaasut suliarissallugit naammattumik atortussaqanngilaq.

Heliport nunaqarfiup 1,5 kilometerit missaannik kangimut ungasitsigisumi inissisimavoq.

Nunaannaq

Kommunalbestyrelsip piffissami pilersarusiorfissami suliassaa:

- Immikkoortumi nunaannaap pilersarusiorfigineqarnissaq isummerfigissallugu, takornariaqarneq eqqarsaatigalugu immikkoortup atorneqaleriartuinnarneratigut illersugassat qulakkeerneqarnissaat eqqarsaatigalugit

Kommunip kommunimut pilersaarut una aqqutigalugu nunaannaap pilersarusiorneqarnissaanut oqartussaaffiik tiguaa. Atuagassartaa [uani](#).

Kangerluup eqqaani nunaannaap pilersarusiornera

Piffissami aggersumi immikkoortup nutaamik inissinnera aalajangjiffigineqassaaq, takornariaqarneq tamatumani annertunerusumik apeqqutasinnaalluni. Immikkoortumi takornariaqarnerup ataatsimoortumik pilersarusiorneqarnissaani pingaaruteqarpooq immikkoortup atorneqarnerulernera qanoq aaqqinneqassanersoq isummerfigissallugu illersugassatut soqtigisanik innarlinani.

Ivittut aamma Kangilinnguit nuunneqamerata kinguneranik immikkoortunut pilersarusiorneqamerat allanngortinneqarpooq. Siullermik kommunimut pilersaarutikkut matumuuna, siusinnerusukkut immikkoortut tamarmik A-E-mut inisisimasut massakkut immikkoortutut L-itut inissinneqarmata. Sumiiffiit ilaannik allattut atuisinnaanermut tiguseqqitoqassappat tamanna aatsaat pisinnaavoq immikkoortumi takornariaqarnerup ineriertortinneqarnissaanut tamatuma qanoq kinguneqarnissaq isummerfigineqareerpat.

Immikkoortut Arsuup avataaniittut, Kangilinnguit Ivittuullu, kommunimut pilersaarummi sanaartorfiungitsutut toqqarneqartut:

- Kommunimi pilersaarummi immikkoortut najugaqarfinniit 5 kilometerik ungasissusillit immikkoortutut atorneqanngitsututut toqqarneqarput (immikkoortup ilaa O1). Immikkoortut atomeqanngitsut ilisarnaatigivaat immikkoortut innarlemeqaratik imaluunniit innarlemeqarpiaratik atugassanngortinneqarnerat, sanaartorfiunatik atortoqaratillu
- Immikkoortut allat inuilaaqarfittut toqqarneqarput (immikkoortup ilaa O2)
- Immikkoortut annertunerusut ivigartortitsivissatut atugassanngortinneqartut aamma savaateqarfinnut ataasiakkaanut allanullu ungasinnerusumi inisisimasut sanaartorfiusussaanngitsutut toqqagaapput

Aamma Arsuup eqqaani ataasiakkaanik savaateqarfefarpooq immikkut immikkoortut ilaattut toqqarneqanngitsuni.